

Visjon: Askøy kulturskole, et sted hvor barn og unge får utvikle sine sanser og skapende evner. Et kunstfaglig ressurscenter og en kulturell drivkraft i kommunen.

Del 1: Organisering, økonomi, praktisk og ideologisk forankring

1 Kort sammendrag av sentrale saker og utfordringer	3
2 Innledning	4
1. Skolens betydning og verdi	
2. Samarbeid i kulturlivet	
3. Samarbeid med skoleverket	
3 Dagens situasjon	6
1. Elevplasser og ventelister 2005	
2. Sammenlignbare kommuner i Hordaland	
3. Tall fra skolekorpene i Askøy	
4 Rammefaktorer	9
1. Kostnad ved ulike tiltak	
2. Statstilskudd: Øremerking og rammeoverføring	
5 Økonomisk handlingsplan	11
1. Utvidelse av undervisningskapasiteten	
2. Investering i instrumenter og utstyr	
6 Visjon og mål	12
1. Skolens mål	
2. Korpseens målformuleringer (fra den ferske korpspanen)	
3. Dette kan gjøres ved at	
4. Det er elevenes vekst og utvikling som må være ledetråen	
7 Lokalpolitiske føringer og vedtak	15
1. Reglement	
2. Retningsgivende vedtak fattet i perioden 1997 til 2001	
8 Organisering, lokaler og utstyr	17
1. Arbeidsformer og organisering	
2. Lokaler og utstyr	
3. Ungdommens aktivitetshus i Florvåg	
4. Kulturhus i Kleppestø	
9 Kultursamarbeid	19
1. Generelt om samarbeid med kulturlivets organisasjoner	
2. Spesielt om samarbeid med skolekorpene	
10 Skolesamarbeid	22
1. Generelt om grunnskolesamarbeid i Askøy	
2. Konkrete prosjekter	

11 Personell	24
1. Lærer, utøver	
2. Kunstner og forbilde	
3. Arbeidsleder og veileder	
4. Omsorgsperson	
5. Medarbeider og kollega	
6. Kompetanse	
7. Kollegaveiledning	
12 Brukermedvirkning	27
1. Elevråd	
2. Foreldreutvalg	
3. Skole/ hjem - samarbeid	
13 Kvalitetsutvikling	29
1. Med kvalitet på tjenester mener vi	
2. Prinsipper	
3. Aktuelle mål i kvalitetsutviklingen	

Del 2: Læreplan for de ulike fag inndelt i 3 seksjoner:

1 Tradisjonelle musikkskolefag	30
1. Innledning	
2. Mål og innhold	
3. Instrumental / vokal opplæring	
4. Samspill	
5. Skaping / gjenskaping	
6. Konserter og opptreden	
7. Lærestoff og progresjon	
2 Skolekorps	33
1. Skolekorpset, kulturskolen, grunnskolen	
2. Korpsets organisasjon	
3. De eldste musikanter, en ressurs for korpset	
4. Lagerplass	
5. En drøm for korpset; en ønsket situasjon	
6. Engasjement blant medlemmer og foresatte	
7. Flere tema	
3 Nye kulturskolefag	36
1. Dans	36
2. Bilde	48
3. Drama/teater og sirkus	41
• Innledning om hvert fag	
• Litt om mål og innhold	
• Teknikker og metoder	
• Arbeidsformer og organisering	
• Lokaler og utstyr	

Del 1: Organisering, praktisk og ideologisk forankring samt økonomisk prioritering.

1 Kort sammendrag av sentrale saker og utfordringer

Norsk lov: Alle kommuner skal alene eller i samarbeid med andre kommuner ha et musikk/kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og det øvrig kulturliv.

Planmandat: Dokumentet skal belyse og definere dagens situasjon og fremtidens utfordringer. Klargjøre mål, belyse rammefaktorer og forutsetninger samt strategi for å nå målene. Forslag til økonomisk handlingsplan / prioriteringsplan inngår i dokumentet.

Fakta:

1200 barn og unge i alderen 6-19 år ønsker ukentlig opplæring i Askøy kulturskole og de 13 skolekorpssene i kommunen!

200 søkere er registrert på ventelisten og skolekorpssene søker totalt 75 undervisningstimer (3 årsverk) mer hver uke!

Antall elever i kulturskolen er doblet på 7 år

Ventelistene er lengst og dermed behovene størst for utvidelse av kapasiteten på skolekorpsinstruksjon samt gitar og solosang.

En drøy million kroner kan avvikle ventelistene!

Resterende kostnader dekkes gjennom egenandeler og økt rammeoverføring fra staten.

Å utvide undervisningstilbudet med ett årsverk:

- individuell undervisning koster kommunen netto kr 250.000 pr år.
- skolekorpsinstruksjon koster kr 190.000 pr år.
- gruppeaktivitet som f eks teater, dans, bilde osv koster ca kr 100.000 pr år.

Aktuelle tiltak kan være: (Ikke satt opp i prioritert rekkefølge)

Tiltak	2006	2007	2008	2009	2010
Individuell undervisning	60.000	125.000	250.000	500.000	500.000
Skolekorpsinstruksjon	190.000	290.000	380.000	470.000	570.000
Gruppeaktivitet	20.000	50.000	50.000	50.000	100.000

Grunnlagsdokumenter:

- Kommunedelplan for Askøy kulturskole vedtatt 2001.
- Nasjonal rammeplan for kulturskoler, 2003
- Stortingsmelding nr 39, 2003.
- Skolekorpsplan, 2005.

2 Innledning

Med kulturskole menes et offentlig undervisningstilbud i kunsthøgskole til alle interesserte i kommunen. Tilbudet omfatter opplæring i musikk, dans, drama, bilde og sirkus så vel som andre uttrykk. Barn, ungdom og andre som er omfattet av opplæringsloven er hovedmålgruppe for kulturskolens tilbud.

Skolens betydning og verdi. I vår tid, hvor samfunnet i vesentlig grad er tilrettelagt for de voksnes behov, er Askøy kulturskole av uvurderlig betydning som arena for barns og unges allsidige livsutfoldelse. Kulturytringer og kunstneriske ferdigheter er en kilde til viktig identitetsutvikling og livsutfoldelse både for enkeltmennesker og samfunn. De som lærer opp nye generasjoner har ansvar for at de unge blir mennesker med innlevelsessevne, evne til å bli berørt og evne til å uttrykke seg. Å gi rom for livsglede blant barn og ungdom er en av de aller viktigste pedagogiske oppgavene vi står overfor.

Gjennom estetisk praksis kan barn og unge utvikle nyanserte former for uttrykk og kommunikasjon med andre. Enten det er bilder og skulptur, dans, musikk, sirkus eller teater, innebærer det hardt arbeid, det utvikler konsentrasjon, vilje, utholdenhet, kroppskontroll og motorikk. Øyet skal skjerpes. Tekst og noter skal læres. Teori og ferdigheter går hånd i hånd. Arbeid med alle uttrykksformer produserer tanker og refleksjon. Dette utvikler hele mennesket. Å arbeide med kunstytringer handler om livskvalitet og mening, miljøskapende aktiviteter, kunnskap om tradisjoner, utvikling av kvalitetsbevissthet, fellesskap og samhandling. Askøy kulturskole blir dermed en motvekt til de kommersielle sidene ved dagens barne- og ungdomskultur.

Askøy kulturskole skal gi alle elever et opplæringstilbud i samsvar med de evner og forutsetninger de har. Det satses på et bredt undervisningstilbud, inklusive tiltak for elever med ulike forutsetninger og behov. Kulturskolen bidrar til å skape interesse og sikre rekruttering til de videregående skolens studieretningsfag, og videre til høyere kunsthøgskole utdanning. Derfor må skolen også være et opplæringssted for de som har spesielle forutsetninger innen kunstutøvelse og som ønsker å satse på en eventuell yrkeskarriere innenfor det kunsthøgskole virkefeltet. Disse elevene har behov for mer undervisning enn det som er det normale, og undervisningen må ivaretas av høyt kvalifiserte lærere og foregå i et faglig inspirerende miljø.

Samarbeid i kulturlivet. Askøy kulturskole skal bidra til et rikt og aktivt kulturliv hvor så mange som mulig finner sin tilhørighet og er med på å utvikle et bedre samfunn. Selv om Askøy kulturskole først og fremst er en undervisningsinstitusjon, er den også en viktig formidlings- og kulturinstitusjon, på linje med andre tiltak i kommunen.

Askøy kulturskole er et kompetansesenter for fritidskulturlivet, både med tanke på bistand til undervisning, samarbeid om stillinger, lokaler/arenaer og i kraft av støtte - og veiledningsfunksjoner. Kulturskolen ser det som sitt ansvar å medvirke ved ulike arrangementer i lokalmiljøets organisasjoner, foreninger, institusjoner, kulturkvelder, samt framføringer på helse- og sosialinstitusjoner.

Den store interessen for skolekorps, med 13 lag i kommunen utgjør en spesiell utfordring for Askøy kulturskole. Driften av korpene med instrumenter, uniformer og noter er organisert av frivillige foreldre, mens kommunen leverer lærere/instruktører/dirigenter til aktiviteten. Skolens tilbud til korpene må videreutvikles, utvides og styrkes.

Askøy kulturskole må hele tiden se ut over egen virksomhet og bidra til en helhetlig kulturutvikling i kommunen. Dette skjer i samarbeid med frivillige lag som korps, kor, teater, samt kirke og skole.

Askøy kulturskole må på lik linje med andre instanser i lokalsamfunnet ivareta og utvikle det potensialet som finnes hos alle elever, uansett tilhørighet og kulturbakgrunn.

En spesiell utfordring representerer potensialet i fremmedkulturelle uttrykk som en finner i innvandremiljøene.

Samarbeid med skoleverket. Det er viktig å arbeide for en samordnet innsats for barn og unges oppvekstmiljø i kommunen. Med den fleksible og utvidede skoledagen som utvikles i grunnskolen, vil det også åpne for økt samarbeid, blant annet gjennom å legge deler av kulturskolens undervisning inn i skoledagen.

Kommunen har som skoleeier for begge skoleslag mulighet til å utvikle Askøy kulturskole til å bli et kunstfaglig ressurscenter for grunnskolen. Askøy kulturskoles rolle vil da endres fra i hovedsak å være et tilbud for «de få utvalgte» elevene til også å bli en kulturell drivkraft for alle skolene i kommunen. Dette gir retning for kulturskolens muligheter også som aktiv aktør i utvikling av Den kulturelle skolesekken.

Kulturskolelærerens spesialkompetanse kan brukes som en tilleggsressurs til grunnskolens ordinære undervisning. Videre er det aktuelt med rådgivning, samt utveksling av lærere skoleslagene imellom. Medvirke på tilstelninger og prosjekter i skolene. Bidra i "den kulturelle skolesekken" til å formidle profesjonell kunst og kultur ut til elevene. Felles bruk av lokaler, spesialrom og verksteder. Tilbud til elever med spesielle behov. Felles kurs- og planleggingsdager, osv.

...at man, når det i sandhet skal lykkes en at føre et menneske et bestemt sted hen, først og fremst må passe på at finde ham, der hvor han er, og begynde der. Dette er hemmeligheten i all hjelpekunst. (Søren Kierkegaard)

Kulturskolen gir elever et opplæringstilbud i samsvar med de evner og forutsetninger de har.

Det er viktig å arbeide for en samordnet innsats for barn og unges oppvekstmiljø i kommunen.

Kommunen har som skoleeier for begge skoleslag mulighet til å utvikle Askøy kulturskole til å bli et kunstfaglig ressurscenter for grunnskolen.

3 Dagens situasjon

1 Elevplasser og ventelister til de ulike aktiviteter skoleåret 2005-06

Disiplin/ aktivitet	Antall elever og deres alder	Antall på venteliste	Undervis- ningslolare
Ballett	46 elevplasser i 4 grupper fra og med 7 år.	34	Kleppe sk
Gitar	34 elevplasser fra og med 12 år.	40	Musikkhus
Sang	20 elevplasser fra og med 14 år.	19	Musikkhus
Drama	16 elever i 2 grupper	4	Kleppestø u
Bilde	37 elever i 4 grupper fra og med 9 år.	7	Kleppe og Erdal u sk
Piano	85 elever fra og med 8 år.	33	Föll, Stru, Hop, Erd, Ravn, Mus h
Fiolin/Cello	40 elever fra og med 7 år.	6	Erdal u, Musikkhus
Hiphop	Håper på oppstart av et samarbeidsprosjekt	6	Florvåg ungdomshus
Sirkus	24 elever i 3 grupper fra og med 8 år.	8	Kleppestø b
Sang sp m t	20 elever i 2 grupper fra og med 6 år.	4	Hop, Erdal
Jazzdans	82 elever i 6 grupper fra og med 9 år.	1	Kleppe/Træet
Skolekorps	Alle skolekorps søker undervisning, instruktør og dirigent fra Askøy kulturskole. Dette året mottar de 76 undervisningstimer pr uke. Behovet, søkningen er det doble.		Alle skolekretser
Band for Funksjons- hemmede	To grupper møtes annenhver uke. En gruppe for de yngste og en for de eldste. Ca 12 deltakere totalt.		Musikkhus

Over 1200 barn og ungdom ønsker plass i kulturskole og skolekorps!

Skolen har inneværende år 365 elever, og kun 55 av disse har meldt at de vil slutte etter dette skoleåret. I tillegg kommer 10 elever som går ut av videregående skole og dermed må slutte.

Altså er det totalt ca 600 barn og ungdom som ønsker å være kulturskoleelev kommende skoleår. I tillegg kommer skolekorpsene med sine ca 600 medlemmer.

Det er registrert 315 nye søkere. Korpsene søker instruksjon til flere medlemmer og ønsker 75 timer ekstra hver uke. De 13 lagene ønsker altså dobbelt så mange timer som det Askøy kulturskole kan tilby.

Ca 450 barn og ungdom (inkl korpsmedlemmer) mottok ukentlig undervisning i Askøy kulturskole i 1998. Nå er tallet doblet: Ca 900.

Utvikling de siste 7 år

Tabellen under viser antall elever, medlemmer og ventelistesøkere. Tallene for skolekorpsmedlemmer som mottar undervisning fra kulturskolen kan ikke oppgis helt nøyaktig. Vi opererer med et anslag for hvor mange av korpsmedlemmene som vi når med våre lærere. Det dreier seg for tiden om ca 50% av behovet/medlemmene. Elevtall både i kulturskole og korps faller ofte litt i løpet av året fordi en del elever slutter.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Kulturskole	250	250	340	340	380	420
Skolekorps (ca)	150	150	250	350	350	350
Venteliste	80	90	140	130	150	180
Sum*	480	490	730	820	880	950

I tillegg kommer de korpsmedlemmene som det søkes undervisning for. Det dreier seg om ca 250 musikanter inneværende år.

2 Sammenlignbare kommuner i Hordaland. Tallene gjelder for skoleåret: 2004-05.

Årstimer i forhold til grunnskolens elevtall viser hvor mange undervisningstimer Askøy kulturskole gir pr år fordelt på antall elever i grunnskolen. Med 1,8 timer pr elev, kommer Askøy på 10. plass i forhold til de kommunene vi sammenlignes med i denne tabellen.

Med 13,27 timer kommer Granvin desidert høyest etterfulgt av Ullensvang, Odda, Lindås og Bømlo. Bergen er ladets største kulturskole med 2955 elever, men med over 31000 elever i grunnskolen, kommer de lavt på denne statistikken med kun 1,36 time pr elev.

	Elevtall i kulturskolen	Årstimer i kulturskolen	Elevtall i grunnskolen	Årstimer i forhold til grunnskolens elevtall
Askøy	361	5901	3270	1,80
Bergen	2955	42252	31049	1,36
Bømlo	521	6455	1728	3,74
Fjell	499	5760	3558	1,62
Granvin	102	1938	146	13,27
Kvinnherad	598	6657	1871	3,56
Lindås	331	6945	1858	3,74
Odda	222	3696	946	3,91
Os	414	3702	2284	1,62
Osterøy	279	3760	1133	3,32
Stord	504	7326	2683	2,73
Ullensvang	165	2452	439	5,59
Vaksdal	111	2091	585	3,57

3 Tall fra skolekorpssene (fra den ferske skolekorpssplanen)

Det er registrert 520 skolekorpssmusikanter i Askøy dette året. Det forventes ny 157 aspiranter neste år. Det blir 677 skolekorpssmusikanter dersom ingen slutter.

Skolekorpssene søker 129 timer undervisning pr uke som et akutt behov, men trenger egentlig 150 timer. Kulturskolen har kun 75 timer å fordele.

I kulturskoleplan for 2001-05 ligger det inne en økning fra 3 til 4 årsverk i korpssene. De er nå oppe i 3 årsverk! Men i 2001 var det kun 300 skolekorpssmusikanter mot 600 i dag!

Antall medlemmer i totalt våren 2005: 521 gutter og jenter i alderen 8-19 år.

Herav ca 300 musikanter i hovedkorpssene. Målet er 500 i hovedkorpssene. Det vil gi full besetning i alle korps.

Korpserne organiserer 6 050 øvingstimer pr år. 3 059 timer kommer fra kulturskolen. Resten tilbys av private aktører som engasjeres av korpserne.

Korpsernes totale budsjett 2005: 2,5 millioner kroner.

Dersom hver musikant disponerer et instrument til en gjennomsnittsverdi på 10.000 kr forvalter skolekorpserne fellesinstrumenter for: 5 mill kroner

Investeringsbehov, innkjøp og vedikehold: 1,1 mill kroner

Disponerer lagerplass på skolene: 126 m2. Behovet er: 265 m2

Tabellen viser antall timer skolekorpserne søker samt fordeling i forhold til medlemstall.

Organisasjon	Medlemmer			Fordelings nøkkel	Har søkt	
	Medlemmer 04-05	Aspiranter 04-05	Nybegynnere høst 05, ca		Timedeling 2005-06	Dirigent
Davanger sk k	13	5	5	2,32		2
Erdal sk m l	23	11	12	5,92	5,5	7
Florvåg sk k	26	10	5	5,28	3	5
Follese sk k	19	10	20	6,31	3	5
Hanøy sk m l	6	13	4	2,96	2	3
Haugland sk k	20	16	10	5,92	3	3
Hetlevik sk k	15	12	18	5,80		4
Hop sk m l	23	14	10	6,05	3	3
Kleppe sk m l	21	13	15	6,31	5	13
Kleppestø sk k	33	17	15	8,37	7	4
Strusshamn sk m l	39	31	25	12,24	9	20
Træet sk m	37	19	10	8,50	3	10
Tveit sk m l	6	14	10	3,86	2	4
<u>Sum</u>	<u>281</u>	<u>185</u>	<u>159</u>		<u>45,5</u>	<u>83</u>
Totalt	625 medlemmer				129 timer pr uke	

Denne tabellen viser hvilken aktivitet Askøy kulturskole har på de ulike skoler:

Skole	Aktivitet	Skole	Aktivitet
Hop	Korps, piano, sang spill og mer til	Follese	Korps, piano
Erdal u	Fiolin, cello, orkester, korps, piano, bilde	Haugland	Korps, piano
Florvåg b	Korps	Tveit	Korps
Florvåg u g	Flytter aktiviteter når bygget er ferdig.	Hanøy	Korps
Kleppestø b	Korps, ssmt	Ravnanger	Korps, piano, jazzdans
Kleppestø u	Drama	Davanger	Korps
Kleppe	Korps, bilde, ballett, jazzdans	Træet	Korps, jazzdans
Strusshamn	Korps, piano	Musikkhuset	Gitar, sang, piano, fiolin, trompet, blokkfløyte, samspill.
Fauskanger			

4 Rammefaktorer

1 kostnad ved ulike tiltak

Årlig nettoppris pr elev totalt: Netto budsjett (kr 3.160.000) delt på antall barn / ungdom som får ukentlig undervisning (950) = **kr 3326,-** kommunens gjennomsnittlige netto utgift pr elev pr år.

Enkelte aktiviteter er dyrere enn andre. Disipliner som kan undervises i grupper er naturligvis billigst. Dyrest er tradisjonell musikkskoleundervisning som krever individuelt basert undervisning.

To årsverk individuelle disipliner

Med utgangspunkt i 2 elever pr time, vil 100 nye elever kreve ca 2 årsverk.

Egenandel fra 100 elever utgjør ca 200.000

Staten følger opp med å øke rammeoverføringen med ca 100.000

Lønnskostnader for 2 årsverk er ca 800.000

Det vil altså koste kommunen ca 500.000 pr år å øke elevtallet med ca 100 elever i individuelle disipliner.

To årsverk korpsinstruksjon

Egenandel fra korpse for 52 t/u utgjør ca 320.000

Staten følger opp med å øke rammeoverføringen med ca 100.000

Lønnskostnader for 2 årsverk er ca 800.000

Det vil koste kommunen ca 380.000 pr år å utvide tilbudet til korpse med 2 årsverk.

Definerte behov pr august 2005:	Kommunal nettokostnad
Skolekorpse har rapportert behov for 3 nye årsverk	Kr 570.000
Ca 100 søkere på venteliste til individuelle disipliner	Kr 500.000
Ca 100 søkere på venteliste gruppeaktiviteter	Kr 100.000

Kommunal nettokostnad for å avvikle ventelistene: Kr 1.170.000

2 Statstilskudd: Øremerking og rammeoverføring!

Kommunale musikkskoler, senere kulturskoler, er helt fra starten i all hovedsak finansiert over kommunale budsjetter. I en 15-års periode mottok kommunen et øremerket statstilskudd, som på det meste finansierte ca 15% av kostnadene. Fra 2004 ble det slutt på øremerket statstilskudd og beløpet legges nå inn i i rammetilskuddet til kommunene.

Askøy kommune mottar altså fortsatt ca kr 500.000 i statstilskudd til den lovpålagte Askøy kulturskole, basert på årlig GSI-rapport om skolens størrelse og virksomhet.

En begrunnelse for å innlemme tilskuddet i rammeoverføringen er: " man vil gi kommunene økt handlingsrom og fleksibilitet i forhold til å organisere kulturskoletilbudet." Økt handlingsrom medfører også mulighet for å øke egenandelen. Uten øremerket statstilskudd, eksisterer ingen øvre grense for egenandel/elevbetaling! I statens betingelser for tilskudd het det inntil 2004 at øvre grense for elevavgift ikke skulle overstige kr 1600 pr år.

Kommunestyret vedtok følgelig i desember 2003 en økning av egenandelene med ca 70% for individuell undervisning og 40% i gruppeaktiviteter. De nye satsene førte til at Askøy

kulturskole fikk landets høysete egenandel. Men etter protester fra brukergruppene, ble egenandelen redusert allerede i februar 04. Det ble en økning, men ikke på langt nær så mye som først vedtatt. Det er ikke registrert protester på de nye prisene.

Det er fortsatt viktig å prise tjenesten på et nivå slik at ingen blir utestengt av økonomiske grunner. Samtidig er det viktig at pris for de ulike tjenester reguleres forhold til hverandre. Det skal være noe rimeligere å delta i gruppeaktiviteter som er rimeligere å drive. Skolekorps og andre frivillige lag som organiserer ungdomsaktiviteter skal ikke betale høyere egenandel for kommunale tjenester enn enkeltpersoner. Økt egenandel vil ramme mange familier og frivillige lag som arbeider hardt for sine barn og ungdom. Mange vil trolig ikke ha råd til å fortsette om egenandelen økes.

Prisliste for 2005:

- Individuell undervisning kr 1015 pr halvår.
- Gruppeundervisning kr 785 pr halvår.
- Instrumentleie kr 445 pr halvår.
- Korps betaler kr 3100 pr halvår for en skoletime undervisning pr uke.

Ingen søskenmoderasjon

Askøy kulturskole er et kompetansesenter for fritidskulturlivet, både med tanke på bistand til undervisning, samarbeid om stillinger, lokaler/arenaer og i kraft av støtte - og veiledningsfunksjoner.

Undervisningen må ivaretas av høyt kvalifiserte lærere og foregå i et faglig inspirerende miljø.

" Mennesker kan synge, i alle tonearter av menneskelig mangfold. Noen danser, noen skriver, noen maler, noen former, noen leker, noen lærer, noen leser, noen leter - hvert menneske på sin måte. Slik meningen er fra begynnelsen av, når barn blir født inn i verden. Syng din sang! Det handler om tilgangen til eget liv med egen stemme - som hver enkelts mulighet og utfordring. Bare slik blir verden til." (Jon-Roar Bjørkvold)

5 Økonomisk handlingsplan 2006-2010

Å utvide undervisningstilbudet med ett årsverk:

- individuell undervisning koster kommunen netto kr 250.000 pr år.
- skolekorpsinstruksjon koster kr 190.000 pr år.
- gruppeaktivitet som f eks teater, dans, bilde osv koster ca kr 100.000 pr år.

De resterende kostnader dekkes gjennom brukernes egenandel og økt rammeoverføring fra staten.

Aktuelle tiltak kan være: (Ikke satt opp i prioritert rekkefølge)

Beskrivelse av tiltak	2006	2007	2008	2009	2010
Individuell undervisning	60.000	125.000	250.000	500.000	500.000
Skolekorpsinstruksjon	190.000	290.000	380.000	470.000	570.000
Gruppeaktivitet	20.000	50.000	50.000	50.000	100.000
Sum	270.000	465.000	680.000	1.020.000	1.170.000

Mulig måloppnåelse: Avvikling av ventelisten innen 4 år. Alle skolekorps får den undervisning de søker. Ukentlig undervisning/aktivitet til 1200 barn / ungdom.

Investering: Instrumenter og utstyr

Beskrivelse av tiltak	2006	2007	2008	2009	2010
Data	20.000	30.000	40.000	40.000	40.000
Instrumenter	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Lyd og lys	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Utstyr, kostyme og rekvisitter	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Sum	70.000	80.000	90.000	90.000	90.000

Kulturskolen representerer en motvekt til de kommersielle sidene ved dagens barne- og ungdomskultur.

Styreleder i et skolekorps: "Med tanke på den samfunnsnyttige aktiviteten vi driver blant barn og unge, får skolekorpene altfor lite tilskudd fra det offentlige."

6 Visjon og mål

1 Visjon: Askøy kulturskole, et sted hvor barn og unge får utvikle sine sanser og Skapende evner. Et kunstfaglig ressurscenter og en kulturell drivkraft i kommunen.

Mål

- hjelpe elever til å gi uttrykk for følelser, tanker og fantasier gjennom kunstneriske uttrykksformer.
- utvikle elevens kunstneriske og skapende evner og fremme deres forståelse og opplevelse av kunst som allmennmenneskelig uttrykksform
- ta utgangspunkt i den enkelte elevs evner, anlegg og forutsetninger, slik at de kan få en meningsfylt og stimulerende fritidsaktivitet og et grunnlag for en senere yrkesutdanning
- være en ressurs for det øvrige skoleverket og kulturlivet i arbeidet med å gi opplæring i og fremme forståelse og interesse for kunst og kultur i lokalmiljøet
- legge til rette for samhandling på tvers av kunstfag.

2 Skolekorpsenes definerte verdier, visjoner og mål (fra den ferske korpsplanen)

Verdigrunnlag

- Spilleglede og gode sosiale relasjoner i positivt miljø
- Et miljø hvor det ikke finnes reservebank
- Dugnadsarbeid som bidrar til sosiale nettverk i nærmiljøet

Visjon

- Tilbud til barn og ungdom som ønsker å lære å spille i fellesskap med andre
- Veldrevet og kult korps med klare og fremtidsrettede mål
- Samhold og spilleglede i sunn fritidsaktivitet

Mål

God musikalsk opplæring

- Øke den musikalske kvaliteten gjennom bruk av seminarer, hjelpeinstruktører, konkurranser, deltakelse på sommermusikkskoler etc.
- Innholdsrike spilleoppdrag, konserter og utfordringer til medlemmene
- Korpsimage som gir barna stolthet

Musikalsk felleskap

- Øke samholdet internt blant medlemmene, gjennom å delta på minst en korpstur i året, minst ett seminar pr år hvor korpset reiser bort, samt et arrangement/ en tur for medlemmer i ungdomsskolealder.
- Gi det enkelte medlem trygghet, styrket selvbilde og kompetanse i samarbeid
- Del av et kulturelt mangfold på skolen

Stabil besetning

- Holde på de yngste med musikalske og utenom musikalske opplegg
- Gi de eldste utfordringer og mål slik at de blir værende lengst mulig
- Inkludere de eldste medlemmene i lagets drift gjennom å gi dem ansvar som hjelpeinstruktører, tillitsvalgte etc.

Effektiv organisasjon

- Øke deltakelsen fra foreldrene gjennom bruk av arbeidsgrupper, samt et aktivt og inkluderende styrearbeid.

3 Dette kan gjøres ved at Askøy kulturskole

- gir tilpasset undervisning til alle interesserte som ønsker tilbud ut over den undervisning de kan få i skoleverket for øvrig
- gir undervisning innen et vidt spekter hvor både bredde og kvalitet blir ivarettatt
- arrangerer konserter, utstillinger, forestillinger og andre former for framvisning av elevens virksomhet
- legger til rette for tverrfaglige prosjekter
- medvirker aktivt til at elevene deltar i det lokale kulturlivet
- blir et kulturpedagogisk kompetansesenter med støtte- og veiledningsfunksjon overfor barnehage, grunnskole, skoleverk for øvrig og kulturlivet
- legger til rette for møte mellom profesjonelle kunstnere og elever ved Askøy kulturskole.

4 Det er elevenes vekst og utvikling som må være ledetråden. Trygghet er en viktig forutsetning for all læring. Askøy kulturskole legger derfor vekt på at elevene føler seg trygge i forhold til medelever, lærere og formidlingssituasjoner. Målet er å sørge for at ingen elever kommer i en situasjon der de blir tapere. Alle skal få erfaring med å lykkes og oppleve framgang.

I tråd med FNs konvensjon om barns rettigheter av 1989 er det en *menneskelig rettighet* å få lov til å oppdage sine muligheter som menneske. Askøy kulturskole må derfor først og fremst ha *mennesket* som utgangspunkt, som fokus og som mål for all læring. Derfor må kulturskolen først og fremst gi sine elever mulighet til å **oppdage** de kunstneriske uttrykksmidlene. Deretter må den gi dem mulighet til å **mestre** disse virkemidlene godt nok til å ta dem i bruk. Til sist, men ikke minst, må den gjøre det mulig for sine elever å **bruke** dem til egen skapende virksomhet.

Undervisning innenfor ulike kunstneriske fag har ulik tradisjon. For bildeeleven har det å kunne se og oppdage vært viktigere enn å beherske bestemte teknikker i første omgang. For teatereleven har formidlinga eller bruken av de kunstneriske uttrykksmidlene i en teaterforestilling stått sentralt. For cellisten eller danseren har teknikkmestring vært vesentlig. Læringssyn og opplæringsmetoder har tradisjonelt vært svært ulike. Det er en stor utfordring å tenke over hvordan disse ulike perspektivene kan forenes innenfor en kunstnerisk opplæringsprosess.

I opplæringsprosessen kan tyngdepunktet skifte. Oppdagelsesaspektet ved den kunstneriske utfoldelsen skal ha hovedfokus hos nybegynneren, den kreative leken er velegnet i denne tidlige fasen. I mellomfasen, som ofte vil være tidlige tenår, har de unge mye de skulle ha sagt. Å få hjelp til å bruke sine uttrykksmuligheter er sentralt i denne fasen; gjennom prosjektet, konserten, deklamasjonen, utstillingen. For de større og viderekomne elevene vil mestringperspektivet komme sterkere i fokus, samtidig som kulturskolen kan gi dem helt spesielle muligheter til samspill og samarbeid på tvers av faggrensene.

I forlengelsen av et slikt læringssyn kommer behovet for kvalifiserte lærere. For de minste barna trengs allsidige lærere. Lærere med en bred profesjonalitet innenfor det kunstneriske uttrykksområdet, lærere som kan leke og stimulere ungenes kunstneriske potensial og være

med dem i deres utfoldelse uten å sette kunstfaglige grenser for den. Senere trengs spesialister med så stor spisskompetanse i sitt fag som det er mulig å rekruttere.

På tross av ulikheter i uttrykk, metodikk og fagtradisjoner, er det klare likhetstrekk mellom kunstfaglige uttrykksformer. Kunnskapen er på mange måter det vi *gjør*, høyt utviklet gjennom lange tradisjoner for håndverk og utøvelse. Til grunn for håndverket, enten det er en dans, en komposisjon, et teaterstykke eller et maleri, ligger en tenkning, i form av intensjoner, abstraksjoner, refleksjoner og ideer. Uttrykket kommer som bevegelser, toner og form. Bakenfor ligger også en taus kunnskap om problemløsning, produktutvikling og samarbeidslæring. Arbeidet med kunstneriske prosesser og det ferdige produktet er både en måte å tenke på og et middel til å uttrykke disse tankene. Hos en danser er bevegelsene et språk i seg selv. Som betrakter kan man lære å lese dette språket, på samme måte som man kan "lese en gjenstand".

En levende, aktiv prosess står sentralt i arbeidet i Askøy kulturskole, og ut av dette vokser synlige og hørbare resultater. I musikk, teater og dans er dette resultatet flyktig, det er borte etter at prosessen er avsluttet. I diktning, bilde og skulptur er resultatet av prosessen tilstede som skrift, tegning og gjenstand i rommet. Den fortrolighetskunnskapen som erverves gjennom, toner, dans, kroppsspråk og bevegelser trenger vi for å forstå oss selv som kulturelle vesener. Dette er i tråd med L97 og det skapende menneske, og i dette ligger Askøy kulturskoles unike egenart og bidrag.

Askøy kulturskole vil gjennom alle sine kunstfaglige prosjekter være en arena der samhandling står i fokus og de gode opplevelsene blir ivaretatt gjennom lagarbeid. I et teaterensemble, danseensemble eller et musikkensemble ligger et helhetlig prinsipp til grunn. Det solistiske må vike til fordel for en helhetstilpasning hvor alle er avhengige av hverandre. Det handler om å gjøre hverandre gode. På denne måten kan Askøy kulturskole også fungere som et viktig sosialt forebyggende tiltak for barn og unge.

Norge er et flerkulturelt samfunn og med fremmedspråklige barn i Askøy kulturskole som ikke like lett kommuniserer over språkgrensene, vil estetiske kommunikasjonsformer også fungere som brubyggere på tvers av kulturelle forskjeller.

Oppdage, mestre, bruke. Kulturskolen må ha mennesket som utgangspunkt, fokus og mål for all virksomhet. Derfor må kulturskolen først gi sine elever mulighet til å oppdage de kunstneriske uttrykksmidlene. Deretter må den gi dem mulighet til å mestre disse virkemidlene godt nok til å ta dem i bruk. Til sist, men ikke minst, må den gjøre det mulig for sine elever å bruke dem til egen skapende virksomhet.

Kulturskolen vil gjennom alle sine kunstfaglige prosjekter være arenaen der samhandling står i fokus, hvor de gode opplevelsene blir ivaretatt gjennom lagarbeid.

Askøy kulturskole vil gjennom alle sine kunstfaglige prosjekter være en arena der samhandling står i fokus og de gode opplevelsene blir ivaretatt gjennom lagarbeid.

7 Lokalpolitiske føringer og vedtak

1 REGLEMENT 18.02.05: Komite for oppvekst og kultur

Formål

Askøy kulturskole tilbyr opplæring i kunst- og kulturfag til interesserte i kommunen. Hovedmålgruppe er barn og unge fra 6 – 19 år.

Elevinntak

Askøy kulturskole foretar opptak av nye elever hvert år. Søknad sendes på eget skjema eller digitalt på skolens nettside innen 1. mai. Det er ingen behovsprøving eller opptaksprøve.

Søkere registreres fra og med det år de oppnår rett alder. Dersom det er for mange søkere til en disiplin, prioriteres de eldste mens de yngste må vente på plass. Søkere som registreres etter fristen, kommer nederst på ventelisten ved elevinntak i mai. Elevene må binde seg for minst ett semester. Elever som ønsker det, kan delta på inntil to individuelle aktiviteter og en gruppeaktivitet. Om det oppstår ledig plass, kan elever også tas opp i løpet av skoleåret.

Nedre aldersgrense for registrering til de ulike disipliner:

Sang og spill	6 år	Sirkus	7 år	Jazzdans	9 år
Ballett	7 år	Bilde	8 år	Gitar	10 år
Fiolin/Cello	7 år	Drama	8 år	Sang	10 år
Piano	7 år	Hiphop	9 år		

Skoleår / elevens fremmøte

Askøy kulturskole følger grunnskolens skolerute med hensyn til ferier og fridager.

Elevene plikter å møte presis og forberedt til undervisningstimer og konserter / forestillinger.

Melding om fravær gis til elevens lærer.

Forsømte timer erstattes vanligvis ikke.

Elevens egenandel

Eleven betaler egenandel som fordeles i to terminbeløp. Egenandelen utgjør kun en liten del av de totale utgiftene, og er å betrakte som betaling for elevplass og ikke for antall minutter undervisning. Størrelsen på egenandel og instrumentleie kan endres i kontraktsperioden, som følge av politiske vedtak. Det kan gis refusjon av egenandel ved tap av undervisning ut over to ganger pr. halvår dersom dette skyldes lærers sykdom eller mangel på vikar. Det gjelder også dersom eleven er sykemeldt over en lengre periode.

Materiell

Elevene sørger selv for å kjøpe noter som skal brukes i undervisningen.

Instrumentet må alltid holdes i spillbar stand.

Pianoelever må ha piano hjemme, keyboard er ikke tilstrekkelig.

Instrument og materiell som elever leier eller låner, må behandles varsomt.

Konsserter/forestillinger/utstillinger

Askøy kulturskole arrangerer flere konserter, forestillinger og utstillinger i løpet av skoleåret. Å delta på slike arrangementer, som utøver og/eller publikum, er en viktig del av undervisningen. Det forventes derfor at alle elever deltar minst en gang pr semester.

Utmelding / tap av elevplass

Utmeldingsfristene er 1. mai og 1. desember. Utmelding skal sendes skriftlig. Eleven er automatisk påmeldt til neste skoleår hvis ikke utmelding foreligger innen fristens utløp.

Dersom elever av ulike grunner ønsker opphold fra undervisningen, kan de søke om å bli satt tilbake på venteliste. Tidligere elever vil bli prioritert ved neste elevopptak.

Skolen kan si opp elevplassen dersom eleven gjentatte ganger ikke møter til undervisning, ikke viser tilstrekkelig interesse og engasjement, viser atferd som er til hinder for undervisningen eller ved manglende innbetaling av egenandel.

2 Retningsgivende vedtak fattet i perioden 1997 til 2001:

13.12.01: Kommunestyret vedtok Kommunedelplan kulturskole og den økonomiske handlingsplanen med en økning på kr 998.000 i netto kommunal ramme innen 2005.

Kun de to første trinn i opptrappingen ble fulgt opp i 02 og 03 med til sammen kr 240.000 i økt kommunal ramme for å finansiere 2 årsverk korpsundervisning.

26.10.00: Korpsenes egenandel reduseres fra kr 170,- til kr 150,- pr time fra og med 1.januar - 01. En eventuell utvidelse av Askøy kulturskoles budsjettramme skal komme korpsene til gode i form av flere instruktører/dirigenter.

Tilbud om instrumentopplæring / korps i grunnskolens kjernetid, eller i forlengelse av skoledagen, innarbeides ved flere skoler. Ulike former for samspill / samarbeid utprøves.

Sommermusikkskolen etableres som et fast årlig arrangement i Ravnanger og innarbeides i ungdomsskolens og grendahusets aktivitetsplan.

16.02.99: Komite for oppvekst og kultur vedtar at Askøy kulturskole videreutvikles med sikte på å bli en samarbeidsarena for utdanning, opplæring og formidling innenfor kulturfeltet.

20.05.97: Musikkskolen mot år 2000.

Musikkskolen skal

- Være et ressurs- og undervisningssenter med allsidig, og høyt utviklet kompetanse.
- Utvikles i takt med samfunnets behov.
- Være et bindeledd mellom lokalt kulturliv og grunnskole/barnehage.
- Sørge for samarbeid og integrering mellom de ulike kunstarter.
- AKM tilføres ressurser til bruk i grunnskole/skolefritidsordning og barnehage.
- Kunne forplikte sine elever til samspill i orkester og andre grupper.
- Samarbeide med rockeklubber om opplæring og instruksjon.
- Ivareta de tradisjonelle opplæringsbehov innen strykeinstrumenter, piano, sang, gitar mm.
- Fokuserer alle ressurser mot undervisning, og i mindre grad bruke midler på instrumentutleie.
- Gi tilbud til barn og ungdom i første rekke samt voksne og eldre, om ressursene strekker til.

8 Organisering lokaler og utstyr

Arbeidsformer og organisering Det er viktig at eleven får nok undervisningstid. Derfor skal Askøy kulturskole drive et kontinuerlig utviklingsarbeid med hensyn til fleksible organiseringsmodeller for opplæring. I perioder av året legges det til rette for lengre, mer verkstedpregete arbeidsøkter med fellesinstruksjon, lek, teori og andre aktiviteter som kan bidra til helhetlig utvikling.

I instrumental opplæringstradisjon har individuell veiledning alltid stått sentralt og egenøving er en forutsetning for framgang. Desto mer nødvendig er det å tilrettelegge for sosiale prosesser. Gruppeundervisning har klare pedagogiske fordeler. I gruppa ivaretas samspillaktiviteter og samarbeidslæring, felles utveksling av opplevelser og synspunkter blir muliggjort. Tilstedeværelsen av andre elever vil være en drivkraft, elevene blir forbilder for hverandre og det utvikles samhørighet gjennom kollektive musikalske opplevelser. Med hensyn til gruppestørrelse, er målet å kombinere størst mulig trivsel med hensynet til pedagogisk differensiering.

Tilpasset opplæring krever at lærestoff, framdrift og progresjon hele tiden må være tilpasset den enkelte elevs evner og anlegg. Det legges vekt på å skape et læringsmiljø hvor elevene blir godt kjent med hverandre, får delta i sosiale arrangementer og opplever tilhørighet. Som et ledd i dette skal det også organiseres samspilltilbud som går på tvers av instrument- og faggrupper. Et fornyingsarbeid med fleksible undervisningsøkter krever samarbeid og helhetlig årsplanlegging. Det skal drives forsøksarbeid med utvikling av stadig nye læringsmetoder.

Ny teknologi som verktøy i undervisningen skal Askøy kulturskole ha kompetanse på og bruke aktivt. Datateknologi som eget instrument, i komposisjonsprosesser og til innspilling kan brukes innenfor alle instrumentgrupper og uttrykk. Bruk av midi, harddiskopptak og internett kan være gode hjelpemidler, i tillegg til å dokumentere og produsere et ferdig produkt. Flere i personalet så vel som i elevgruppen har kompetanse på feltet, noe som det er naturlig å utnytte i utvikling av Askøy kulturskoles virksomhet. Her må det gjøres betydelige investeringer i utstyr og opplæring!

Lokaler og utstyr Brukbare lokaler for konserter, forestillinger og utstillinger finnes i de ulike skoler og andre institusjoner i kommunen. Men vi ser frem til bedre løsninger i et fremtidig kulturhus. Ser også frem til bedre samlingsrom til sosiale treff og aktiviteter for lærere og elever.

Danserne trenger dansesal med godkjent gulv og ellers nødvendig utstyr.

Dramagruppene trenger lokaler med lagringsmulighet for kostymer og rekvisitter.

Bildegruppene må ha lokaler som egner seg for utforming av visuell kunst med god belysning og ventilasjon. For musikkopplæringa er det viktig med gode akustiske forhold, isolerte undervisningsrom og jevn temperatur.

Askøy kulturskole disponerer en del egne instrumenter, men sambruk med grunnskole og andre er så absolutt aktuelt. Skolen har også eget lydanlegg for bruk i konserter og forestillinger samt utstyr for opptak og avspilling.

Elevene må ha egne instrumenter i de fleste tilfeller, men skolen har et utvalg små strykeinstrumenter til utlån. Når elevene er store nok til å spille fiolin eller cello i full størrelse, må de kjøpe eget instrument.

Askøy kulturskole skal fortsatt drive en desentralisert virksomhet. Undervisningen legges i

prinsippet nærmest der elevene bor. Dette gjelder i særlig grad for elever i førskolealder og elever som tilhører grunnskolens småskoletrinn. Det bør fortsatt være minst en kulturskoleaktivitet ved alle barneskoler. Aktivitetene kan gjerne være gruppebasert og helst inngå i et grunnskolesamarbeid. Alle skoler og samfunnshus kan utnyttes som arena for kulturskolevirksomhet, både undervisning og fremføring.

I tillegg til den desentraliserte aktiviteten, må Askøy kulturskole ha en eller to baser for fellesaktivitet. Spesielt er dette viktig for de eldste elevene. Senteret/ene kan gjerne inngå som en del av en større kulturarena med plass for ulike kulturelle aktiviteter. Derfor ser vi frem til kulturhus i Kleppestø og aktivitetshus i Florvåg. Ravnanger Grendahus fungerer greit til flere av vår konserter forestillinger.

Ungdommens aktivitetshus i Florvåg, som er i ferd med å realiseres, vil bli et godt tilholdssted for en del kulturskoleaktiviteter. Samlokalisering med fritidsklubb, rockeverksted og lignende ungdomstiltak kan bli en spennende løsning som stimulerer til utvikling og nyskaping. I tillegg til undervisningsrom og arena for øving, fremføring og utstilling, blir det positivt med et sosialt møtested for elever, lærere og foresatte.

Kulturhus. Askøy kulturskole jubler for vedtak om nytt kulturhus i Kleppestø! Kulturskolen og kulturlivet på trenger kulturhus. Kulturskolen kan utgjøre «limet» og sørge for samarbeid, kontinuitet og utvikling i kultursenteret. Vi forutsetter av kulturskolens interesser og behov blir ivaretatt i den forestående planprosess for kulturhus i Kleppestø.

Kulturskolen bidrar til et rikt og aktivt kulturliv, hvor mange finner sin tilhørighet, og er med på å utvikle et bedre samfunn.

Kulturskolens undervisning skal reflektere samtidens kulturelle mangfold, både når det gjelder det flerkulturelle aspektet og moderne uttrykksformer.

På tross av ulikheter i uttrykk, metodikk og fagtradisjoner, er det klare likhetstrekk mellom kunstfaglige uttrykksformer. Kunnskapen er på mange måter det vi gjør, høyt utviklet gjennom lange tradisjoner for håndverk og utøvelse. Til grunn for håndverket, enten det er en dans, en komposisjon, et teaterstykke eller et maleri, ligger en tenkning, i form av intensjoner, abstraksjoner, refleksjoner og ideer. Uttrykket kommer som bevegelser, toner og form. Bakenfor ligger også en taus kunnskap om problemløsning, produktutvikling og samarbeidslæring. Arbeidet med kunstneriske prosesser og det ferdige produktet er både en måte å tenke på og et middel til å uttrykke disse tankene. Hos en danser er bevegelsene et språk i seg selv. Som betrakter kan man lære å lese dette språket, på samme måte som man kan "lese en gjenstand".

Kulturytringer og kunstneriske ferdigheter er en kilde til viktig identitetsutvikling og livsutfoldelse både for enkeltmennesker og samfunn

9 Kultursamarbeid

Askøy kulturskole er et kompetansesenter for fritidskulturlivet, både med tanke på bistand til undervisning, samarbeid om stillinger, lokaler/arenaer og i kraft av støtte - og veiledningsfunksjoner. Kulturskolen ser det som sitt ansvar å medvirke ved ulike arrangementer i lokalmiljøets organisasjoner, foreninger, institusjoner, kulturkvelder, samt framføringer på helse- og sosialinstitusjoner. Kulturskolen skal hele tiden se ut over egen virksomhet og bidra til en helhetlig kulturutvikling i kommunen. Dette skjer i samarbeid med frivillige lag som korps, kor, teater, samt kirke og skole.

Den store interessen for skolekorps, med 13 lag i kommunen utgjør en spesiell utfordring for Askøy kulturskole. Driften av korpsene med instrumenter, uniformer og noter er organisert av frivillige foreldre, mens kommunen leverer lærere/instruktører/dirigenter til aktiviteten. Skolens tilbud til korpsene må videreutvikles, utvides og styrkes.

Alle som vil spille korpsinstrument i kulturskolen må være medlem i et skolekorps. Samtidig krever vi "litt ekstra" av de korpsmusikanter som vil ha individuell time i kulturskolen. Tanken er at de fleste gjennomsnittlige musikanter får sitt behov dekket i korpset. De som vil gjøre en ekstra innsats, kan få individuell time i kulturskolen. Videre bør målet være å bygge ensembler for disse: Messingkvintett, trombonekvartett, treblåsensemble, slagverkensemble osv.

Skolekorpset, kulturskolen og grunnskolen.

Tiltak	Fordeling av ansvar og oppgaver
Rekruttering	Korpset lager infoskriv og avtaler med skolen om distribusjon og event konsert og/eller klassebesøk. Grunnskolen sørger for at de aktuelle elever og foreldre mottar informasjon Kulturskolens korpsdirigenter/instruktører kan delta i skolebesøk
Aspirantopplæring	Korpset rekrutterer aspiranter, setter opp lister og skaffer instrumenter Kulturskolen tilbyr instruktører til undervisning Grunnskolen legger til rette i timeplaner og tilgang på rom og utstyr
Ukentlige øvinger	Korpset har organisatorisk ansvar og holder alt av noter, instrumenter og utstyr. Kulturskolen tilbyr dirigenter og gruppeinstruktører Grunnskolen gir tilgang til øvings- og lager- og møterom

Korpsets organisasjon: Fordeling av ansvar og oppgaver. Hvem gjør hva!

Musikanter:

Hjemmeøving / musikalsk egenutvikling. Være kvalitetsbevisst i sitt musikalske arbeid i korpset. Fremmøte på fellesøvinger og arrangement.

Ta vare på instrument og annet materiell. Deltar i dugnader.

Bidrar til godt miljø og gode relasjoner i korpset. Rette seg etter pålegg fra dirigent og korpsleder. Alle har et felles ansvar for ro, orden og trivsel i korpset. Det påhviler de eldste medlemmene å ta seg av de yngre på en forbilledlig måte.

Tillitsvalgte musikanter:

Korpset velger tillitsvalgt som skal være bindeleddet mellom korpsets styre og medlemmene. Medlemmenes talerør overfor styret. Være aktive for å sikre positive relasjoner i korpset.

Noen korps mangler tillitsvalgte musikanter: Det må organiseres snarest mulig!

Dirigent(er): Musikalsk ansvarlig. Sette opp forslag til spilleprogram for sesongen og sørge for et passende repertoar. Lede den musikalske delen av seminarer, øvelser og spilleoppdrag. Rapportere til formann. Inspirere til innsats! Delta i styremøter og planarbeid etter behov.
Instruktører: Bistå med å heve de musikalske ferdighetene hos medlemmene i samråd med dirigent og styret. Hjelp dirigentene med å skape nødvendig og god utvikling. Gi den enkelte elev den positive opplevelse der skal være for å spille et instrument, være kvalitetsbevisst i sin opplæring og planlegge sine aktiviteter for den respektive musikant.
Korpsledere: Være nært til stede, bli kjent med musikantene og bistå dirigenten før, under og etter øvingen. Ansvar for alle korpssets spilleoppdrag i samarbeid med formann og dirigent. Sørger for at nødvendig materiell er på plass og at musikantene er rett antrukket. Ansvar for korpssets instrumenter inkl liste over hvor disse befinner seg. Sørge for å låse opp og igjen skolen og legge til rette for effektive øvelser. Føre fremmøteprotokoll.
Materialforvaltere: Kontroll og vedlikehold av noter, uniformer og instrumenter. Holde orden på notearkiv og instrumentlager. Leverer instrumenter til reparasjon i samråd med leder. Liste over utstyret, og hvor det befinner seg.
Styreleder: Styrer og delegerer. Administrere korpset og påse at korpssets lover følges. Lede arbeidet i foreldregruppen. Bindeledd mellom de forskjellige gruppene i korpset. Innkaller til styremøter. I samråd med dirigent, utarbeides aktivitetsplaner som vedtas i styret. Sikre kontinuerlig dialog med dirigenter/instruktører. Gjøre avtaler i forbindelse med konserter og lignende.
Sekretær: Føre referat fra styremøter og distribuere disse. Føre lister over medlemmer og foreldre. Ansvar for korpssets postdistribusjon, inkludert utgående post. Søknader om stipender, tilskudd etc utarbeides i samråd med resten av styret. Lage diverse infoskriv om konserter og andre aktiviteter. Distribuere vedtekter og skriv om stell av instrumentet. Skrive årsmelding.
Kasserer: Føre regnskap og ha til enhver tid full oversikt over korpssets økonomi. Sørge for inn- og utbetalinger og innkreving av kontingent fra medlemmer. Kontakt med revisor. Setter opp budsjett og årsregnskap.
Styremedlemmer: Være en støttespiller for hverandre for å nå de satte mål. Komme med innspill og ideer. Gi en hjelpende hånd i alle organisatoriske ledd. Stiller på styremøter, samt delta som styrets representanter i de forskjellige arbeidsgruppene. Ansvar for å rapportere status i arbeidsgruppene til styret. Hjelp korpsleder. Tilrettelegge inntektsbringende arrangementer.
Andre funksjoner: <u>Arbeidsgrupper:</u> Alle foreldre deltar i en arbeidsgruppe. Styret setter opp disse gruppene, som er en viktig og nødvendig del av korpsarbeidet. Den enkelte har ansvar for å være informert om hvilke grupper han/hun er med i, og hvilket ansvar den enkelte gruppe har fått tildelt. <u>Arrangement- dugnadsansvarlig:</u> Planlegge alt vedrørende økonomiske aktiviteter og skaffe alt nødvendig materiell til dette. Hvem / hva / hvor når!

Støttelags leder sørger for at alle gruppeledere får nødvendig informasjon for å kunne gjennomfører sin bestemte aktivitet. Da som basargruppe, Maniqeng gruppe, potetgruppe, Tyroler gruppe, rekegruppe, der alle har hver sin leder og alle foreldre delt inn i forskjellige grupper.

De eldste musikanter, en ressurs for korpset.

Alle korps er opptatt av å ta vare på de eldste musikantene, for å beholde dem i korpset lengst mulig. Her listes noen aktuelle tiltak som praktiseres:

Oppgaver / tilbud	Organisering
Samspillgrupper	Egenstyrt aktivitet
Sommermusikkskolen	Arrangeres av ASM.
Instruktørkurs	Arrangeres av NMF
Hordaland ungdomskorps	NMF Hordaland
Instruktør oppgaver	Ansvar for yngre musikanter
Fadderordning	Ansvar for yngre musikanter
Tur for de eldste	Tilrettelegges av styret
Delta i voksenkorps	Informere/motivere
Tillitsvalgt/musikantutvalg	Kontaktpunkt til styret
Drive egen hjemmeside	Egenstyrt aktivitet

Lagerplass: Skolekorpset trenger 265 kvadratmeter. Mer enn det dobbelte av dagens plass.

Korps	Har nå M2	Behov M2	
Davanger	2	10	Trenger mer plass
Erdal	30	40	Må dele, trenger mer plass
Florvåg	2	20	Trenger mer plass
Follese	12	25	Trenger mer plass
Hanøy	12	15	Trenger mer plass
Haugland	18	50	Trenger mer plass på Ravnanger u
Hetlevik	0	0	Har egne rom i kulturfabrikken
Hop	5	20	Trenger mer plass
Kleppe	6	30	Trenger mer plass
Kleppestø	3	5	Har innredet trapperom. Trenger mer plass
Strusshamn	25	25	Har fått innrede et gammelt dusjrom.
Træet	10	10	Har tilstrekkelig plass
Tveit	1	15	Korpset har en utebod, men vil gjerne inn i skolen
SUM	126	265	

Skolekorpset, et kulturelt og forebyggende barne og ungdomstiltak

- *Ca 600 skolekorpsmusikanter i alderen 8 til 19 år møtes ukentlig for øving i 13 lag!*
- *Brukerstyrt aktivitet og kvelds åpne skoler i alle skolekretser!*
- *Dugnadsarbeid som bidrar til sosiale nettverk i nærmiljøet!*
- *Omsetter for 2,5 millioner i året!*
- *Forvalter en felles instrumentpark til en verdi av 5 millioner!*
- *Organiserer 6000 timer aktivitet, opplæring og organisert samspill i året!*

---

10 Skolesamarbeid

1 Generelt om grunnskolesamarbeid i Askøy

Askøy kulturskole samarbeider med grunnskolen om felles undervisningslokaler / utstyr. Til en viss grad også om undervisning i prosjektperioder.

Etter at Askøy kulturskole har overtatt mye undervisning også i skolekorpse, er det flere steder etablert gode "trekantsamband": grunnskole/kulturskole/skolekorps. Ved stadig flere barneskoler legges det til rette for aspirantopplæring i skoletiden med instruktør fra Askøy kulturskole og instrument fra korpset. Det er et uttrykt ønske fra kulturskole og skolekorps at flere, gjerne alle barneskoler åpner opp for slikt samarbeid i skoletiden. Det ville være lettere med en felles norm på dette området. Tror det er en fordel med felles regler for samhandling mellom grunnskole, skolekorps og kulturskole i alle skolekreter.

Det er imidlertid avdekket en del mangler ved enkelte skoler: Det dreier seg om lagerplass og tilgang til felles utstyr som kopimaskin, telefon osv. Det er for eksempel en fordel om skolekorpse via sine lærere/dirigenter får tilgang til grunnskolenes kopimaskin. Det er lite hensiktsmessig at skolekorpsets kopimaskin opptar dyrebar plass i trange lagerrom på skolen!

Politiske vedtak om grunnskolesamarbeid som ikke er fulgt opp økonomisk!

- Komite` for oppvekst og kultur, 1999: "Musikkskolen tilføres ressurser til bruk i grunnskole/skolefritidsordning og barnehage."
- Kommunestyret, 2001: Øke kulturskoles budsjetttramme fra 2004 for å styrke prosjektsamarbeidet med grunnskole og barnehage.

Kulturskolen har imidlertid prioritert grunnskolesamarbeid innenfor eksisterende ramme:

Grunnskole og kulturskole samarbeider i prosjekter som involverer sang, musikk, dans og drama, bilde, sirkus. Askøy kulturskole yter gratis bistand i prosjektperioder. Kulturskolen budsjetterer fast med 2 uketimer til musiktjenester i grunnskolen. Ikke ordinær grunnskoleundervisning eller vikartjeneste!

2 Gjennomførte prosjekter

Skolemusikal og Idol: Kulturskolen stiller med musikere til grunnskolenes musikal eller teaterprosjekt. Kulturskolen har også bidratt med arrangering, tilrettelegging og instruksjon. Skoleåret 03/04 ble det samarbeidet om et svært populært og vellykket Idol-prosjekt på Kleppstø u-skole. Året etter inviterte skolen til samarbeid om et større prosjekt som skulle involvere elever fra alle ungdomsskolene.

Skoler i kor. 3 grunnskoler / kulturskolen / Askøy sang og musikk-samskipnad. 3-4 barneskoler innstuderer ett felles repertoar, Askøy kulturskole stiller med akkompagnement og hjelp under fellesøvingene. Et medlemskor i ASM organiserer konsert i samarbeid med felleskoret.

Korpsinstruksjon: En godt gjennomprøvd modell er nybegynneropplæring av skolekorpsmusikanter inkludert i skoletiden. (Ikke bare i musikktime) Meget populært for foreldre og skolekorps. Grunnskolen inkluderer spilleopplæringen i timeplanen, korpset stiller med instrumenter og Askøy kulturskole gir undervisning. Praktiseres bl a ved følgende skoler: Strusshamn, Kleppe, Hanøy, Haugland, Tveit.

Sirkus: Askøy kulturskole er tilført prosjektmidler til sirkusundervisning i skoler og barnehager. Prosjekter gjennomført på Tveit, Kleppestø og Florvåg samt Tveit barnehage.

Bilder: Askøy kulturskoles lærer i billedkunst kan involveres i prosjekter. Det er prøvd ut på Ramsøy med noen timers undervisning og veiledning.

Jule – og sommerforestillinger: Akkompagnatør ved skolens prosjekter, også semesteravslutninger.

Tema og periodeundervisning: Kleppestø barneskole har forsket på ulike måter å involvere strykeinstrumenter i perioder. Et krevende opplegg som bl a avhenger av at Askøy kulturskole stiller med instrumenter og bidrar med lærekrefter.

I samarbeid med noen barneskoler er det laget akkompagnement-CD til classesang. Det dreier seg om musikk til vanlige classesanger innspilt digitalt på CD. Det følger også teksthefte med

Askøy kulturskoles lydanlegg lånes ofte ut til skoler. I tillegg samarbeider vi gjerne om: Lærekrefter i kombinerte stillinger. Personalseminar/kurs: Gjerne ”positivt skolemiljø”. Veiledning. Oppfølging av felles elever som får individuell undervisning i Askøy kulturskole og opptrer som utøver i ulike sammenhenger i grunnskolen.

Enten det er bilder og skulptur, dans, musikk, sirkus eller teater, innebærer det hardt arbeid, det utvikler konsentrasjon, vilje, utholdenhet, kroppskontroll og motorikk.

Kulturytringer og kunstneriske ferdigheter er en kilde til viktig identitetsutvikling og livsutfoldelse både for enkeltmennesker og samfunn

Å arbeide med kunstytringer handler om livskvalitet og mening, miljøskapende aktiviteter, kunnskap om tradisjoner, utvikling av kvalitetsbevissthet, fellesskap og samhandling.

Å gi rom for livsglede blant barn og ungdom er en av de aller viktigste pedagogiske oppgavene vi står overfor.

11 Personell

Lærer, utøver og rollemodell. Læreren er hjørnesteinen i Askøy kulturskole. Lærerens møte med eleven og elevens møte med de kunstneriske aktivitetene er det sentrale i lærerarbeidet. Samtidig er det viktig å legge vekt på det sosiale samspillet mellom elevene. Lærerens arbeid vil være en vekselvirkning mellom de kortsiktige ferdighetsmålene "her og nå", og de mer langsiktige mål for estetisk oppdragelse opplæringa sikter mot. Læreren må arbeide systematisk og langsiktig for at alle elever skal lære mest mulig på sine premisser, og i en gjennomtenkt progresjon. Samtidig må læreren beherske øyeblikkets kunst, kunne improvisere og ta vare på elevinitiativ og livsutfoldelse. Læreren må ha for øye at eleven på sikt skal bli sin egen lærer, og følgelig må få medvirke i tilrettelegging av prosjekter, utstillinger og andre praktiske gjøremål rundt opplæringa. Spesielt når eleven kommer til undervisning bare en gang i uka, blir det viktig at læreren bevisstgjør eleven på betydningen av egenøving, gode arbeidsvaner og hva eleven selv må ta ansvar for mellom timene for å få en forventet faglig framgang.

I Askøy kulturskole vil lærere med ulike kunstfaglige spesialiteter være en berikelse for miljøet, og den enes innsats kan forbedre kvaliteten på alles arbeid. Spesielt innen tverrfaglige prosjekter vil en ansvarsdeling berike prosess og resultat. Tverrfaglig samarbeid krever imidlertid at man har kjennskap til hverandres opplæringstradisjon, erfaring, bakgrunn og spesifikke, kunstfaglige kompetanse. Skal Askøy kulturskole være et kultursentrum og fungere som aktiv part i utvikling av lokalsamfunnet, kreves det både av lærere og ledelse at de kan se mulighetene i forhold til andre yrkesgrupper innen barnehage, skolefritidsordning, skole og arbeidsliv.

Kunstner og forbilde. Det er viktig at læreren opptrer som utøvende kunstner i møte med elevene i Askøy kulturskole. Lærerkonserter, demonstrasjonsundervisning og forestillinger hvor læreren deltar sammen med elevene kan gi elevene gode forbilder og inspirere til positiv identifikasjon med læreren. Å være et godt forbilde forutsetter at læreren viser respekt for enkelteleven, for faget og for eget og kollegers arbeid. Læreren må bl.a. være forbilde med sitt engasjement. I forlengelse av dette blir det viktig at Askøy kulturskole legger til rette for lærernes arbeidsvilkår, slik at de i tillegg til undervisningsledelse også kan ivareta utøvelsen av sitt eget fag.

Arbeidsleder og veileder. Læreren er av stor betydning for barn og unges trivsel og motivasjon, og for den innsatsen de viser. Læring og undervisning er ikke det samme. Læring er noe som skjer med og i eleven. God undervisning setter læring i gang, men den fullbyrdes ved elevens egen innsats. Lærerens oppgave er å stimulere denne prosessen. Det betyr bl.a. at elevene må få oppleve læreren som en person som liker dem, vil dem vel, og samtidig er følsom for ulike forutsetninger og behov. Læreren må vise tiltro til at barn, unge og voksne har muligheter innenfor sitt kunstfaglige uttrykkfelt og at de stadig er i utvikling. Å sørge for differensiert undervisning som er tilpasset den enkelte elevs forutsetninger og muligheter er sentralt. Læreren må observere elever i en utøvende prosess, gi inspirasjon og bidra til at eleven utvikler seg kunstnerisk, personlig og sosialt.

Tilrettelegging av læringsaktiviteter blir en viktig oppgave for lærerne. De må kunne legge til rette det fysiske miljøet i atelier, slagverkrom, verksted og på scene, slik at det byr på utfordringer og variasjon, på mulighet for lek, eksperimentering, fri improvisasjon og læring av praktiske ferdigheter og kunnskaper.

Læreren er kunstnerisk leder, igangsetter, veileder og samspills- og samtalepartner. Læreren skal hjelpe elevene i ensemblearbeid og i å formidle et uttrykk. Denne hjelpen forutsetter høy faglig og pedagogisk ekspertise. Elevene skal også ha gjennomtenkte tilbakemeldinger på det arbeidet de gjør i Askøy kulturskole. Etter hvert som elevene blir eldre må læreren sørge for at de får trening i å vurdere sin egen faglige utvikling og innsats.

Omsorgsperson. Elevene kommer til Askøy kulturskole med lærelyst og med trang til å bli utfordret. Læreren må møte de unge både med forventninger og krav, og med omsorg og støtte. Dette kommer til uttrykk i god forberedelse til dagens oppgaver og vilje til å gi enkelteleven den kunstfaglige assistanse og menneskelige støtte som er nødvendig for framgangsrik utvikling. Elever som mangler motivasjon og som står i fare for å miste motet, krever særskilt oppmerksomhet, omsorg og støttetiltak. Spesielt i situasjoner hvor eleven skal eksponeres for et publikum vil lærerens assistanse innenfor rammer som kan mestres være av uvurderlig betydning.

Medarbeider og kollega. Personalet skal fungere i et fellesskap av kolleger som sammen kan reflektere omkring Askøy kulturskoles praktiske hverdag og om virksomhetens betydning for oppdragelse og opplæring. Den enkelte tilsatte må alene og sammen med hverandre og skolens ledelse reflektere over det elevsyn og syn på læring som ligger i rammeplan for Askøy kulturskole, og kunne vurdere hvordan de best kan realisere intensjonene. Lærerne må derfor ha teoretisk forståelse og et begrepsapparat som setter dem i stand til å delta i kollegiale og profesjonelle drøftinger av opplegg og innhold.

Lærerne må arbeide sammen, innenfor og på tvers av fagseksjoner. De må samarbeide om beslutninger og planlegging, gjennomføring og vurdering av hele Askøy kulturskoles virksomhet.

Kompetansebehov. Det er behov for høyt kvalifiserte kulturskolelærere. Det er av avgjørende betydning at lærerne har en trygg faglig plattform i ferdigheter på minst ett fagområde og sikker metodisk innsikt og erfaring. For de minste barna trengs lærere med en bred profesjonalitet, som kan leke og delta i barnas utfoldelse.

Erfaringene med lokale kunstnere og kulturbærere er overveiende positiv. De ressursene disse representerer er verdifulle og viktige faktorer dersom kulturskoletilbudet skal gi tilsiktet virkning i kommunene. Uansett reell eller formell kompetanse er det nødvendig at lærerne er fortrolige med barn og unges mentalitet og behov, og har forankring i Askøy kulturskoles ideologi.

Ledelse og lærere i Askøy kulturskole må kunne:

- utvikle og fornye seg i en kontinuerlig læringsprosess
- gi undervisning til elever fra begynnernivå til viderekomment nivå
- delta som utøvende kunstnere og være gode forbilder for sine elever
- instruere grupper og ensembler i skoleslaget og i det lokale kulturliv
- planlegge og medvirke profesjonelt i tverrfaglig virksomhet
- tilrettelegge, arrangere og komponere musikk, tekst, dans, koreografi for ulike grupper
- delta i Askøy kulturskoles daglige drift, bl.a. utviklingsarbeid og vurderingsarbeid
- skape et godt arbeidsmiljø med trivsel
- gå inn i samarbeidsprosjekter med førskolelærere, grunnskolelærere og andre samarbeidspartnere i lokalmiljøet

Det er krevende for en enkelt person å skulle dekke hele spektret av kompetanse. Askøy kulturskole må i sin ansettelsespolitikk sørge for et allsidig sammensatt fagmiljø der de enkelte ansatte kan utfylle hverandre og samlet sett løse de aktuelle oppgavene.

Kollegabasert veiledning Som en del av Askøy kulturskoles kompetanseoppbygging satses det på kollegabasert veiledning som metode. Hensikten er at den enkelte lærer skal få hjelp av kolleger til å bevisstgjøre og videreutvikle sin refleksjon om undervisning og sitt arbeid som lærer, men også at kulturskolelærerne som yrkesgruppe skal utvikle sin profesjonelle yrkeskunnskap, yrkesetikk og praksis. Det er den enkelte og kollegagruppens praktiske yrkeskunnskap som skal stå i fokus for kollegabasert veiledning, og utvikles i fellesskap. Et frirom for felles refleksjon kommer ikke av seg selv, det må skapes.

Det er liten tradisjon for å dele egen kunnskap om lærerarbeid med andre på en systematisk måte. Det skal derfor være et utviklingsprosjekt for Askøy kulturskole å gjøre den innforståtte, personlige kunnskapen felles. Spesielt viktig er det når flere kunstfaglige yrkesgrupper arbeider under samme tak, og når en del av arbeidet knyttes til kollektive oppgaver, som lærerteam, tolærersystem, tverrfaglige produksjoner osv. Å gjøre den personlige yrkeskunnskapen synlig og eksplisitt er viktig også med tanke på personer og institusjoner utenfor Askøy kulturskole. Lærerne må bringes på offensiven i samarbeidet med instanser utenfor Askøy kulturskole, og i samfunnsdebatten, der barn og unges rett til å være deltakende og skapende må målbæres tydelig og klart.

*Løgstrup: (dansk teolog og pedagogisk filosof) "vi er hinnanens skæbne"
Den enkelte har aldri med et annet menneske at gjøre uden at han holder noget af dets liv i sin hånd . Det kan være meget lidt, en forbigående stemning, en oplagthed, man får til at visne, eller som man vækker, en lede man utdyper eller hæver. Men det kan også være forfærdelig meget, så det simpelthen står til den enkelte, om den andens liv lykkes eller ei.*

Den fortrolighetskunnskapen som erverves gjennom bilder, toner og rytmer, dans og bevegelse trenger vi for å forstå oss selv som kulturelle vesener.

*I tillegg til den desentraliserte aktiviteten, må Askøy kulturskole ha en eller to baser for fellesaktivitet. Spesielt er dette viktig for de eldste elevene.
Senteret/ene kan gjerne inngå som en del av en større kulturarena med plass for ulike kulturelle aktiviteter. Derfor ser vi frem til kulturhus i Kleppestø og aktivitetshus i Florvåg.
Ravnanger Grendahus fungerer greit til flere av vår konserter forestillinger.*

---

12 Brukermedvirkning

1 Elevråd

Askøy kulturskole er i ferd med å bygge opp et **elevråd** eller ungdomsutvalg. Planen er at elevene velger tillitsvalgt i hver sin gruppe / klasse /seksjon, etter samme modell som foreldrekontakter.

Det velges altså 1 eller 2 tillitsvalgte fra henholdsvis drama, dans, sang, piano, stryk, bilde osv.

Valgene foretas tidligst mulig i høstsemesteret og gjelder for ett år av gangen.

Seksjoner: De tillitsvalgte skal sammen med foreldrekontakter og lærere i den enkelte seksjon, planlegge og tilrettelegge for aktivitetene gjennom året. Elevtillitsvalgt skal bidra til god kommunikasjon mellom elevgruppe og lærer.

Felles elevråd: Alle tillitsvalgte blir samlet til elevråd. Rektor tar initiativ til etablering av dette. Elevrådet kan selv bestemme hvilke saker som kommer på dagsorden.

Ungdommens kommunestyre: Representanter fra elevråd bør få plass i ungdommens kommunestyre når det blir etablert.

2 Foreldreutvalg

Kulturskolen har foreldreutvalg etter samme modell som i grunnskolen. Foreldrene velger kontaktpersoner i hver sin gruppe / klasse /seksjon. Det velges altså 1 eller 2 personer fra henholdsvis drama, dans, sang, piano, stryk, bilde osv.

Valgene foretas tidligst mulig i høstsemesteret og gjelder for ett år av gangen.

Seksjoner: Foreldrekontaktene skal sammen med elevtillitsvalgt og lærere i den enkelte seksjon, planlegge og tilrettelegge for aktivitetene gjennom året. Foreldrekontaktene skal bidra til god kommunikasjon mellom foreldregruppe og lærere.

Felles foreldreråd: Alle foreldrekontakter samles til foreldreråd 1 til 2 ganger pr år. Rektor tar initiativ. Foreldrerådet kan selv bestemme hvilke saker som kommer på dagsorden.

3 Skole/hjem-samarbeid: Askøy kulturskole har mer eller mindre aktive foreldregrupper i alle seksjoner. Foreldre pålegges ingen store oppgaver. Men dersom elevgrupper ønsker aktiviteter som betinger hjelp fra foreldregruppen, tar vi saken opp til vurdering – i samarbeid med foreldrene.

Dersom vi sammen går inn for å sette opp en forestilling, betinger det altså en innsats fra foreldre. Det kan være aktuelt å etablere ulike produksjonsgrupper som tar seg av de ulike felt.

Kontakten mellom hjem og skole er viktig. Foresatte og lærer skal bli godt kjent med hverandre raskt, slik at det bygges opp et tillitsforhold. Dialog mellom lærer og foresatte stiller krav til læreren som reflektert rådgiver og veileder i spørsmål om instrumentvalg og eventuelt skifte av opplæringstilbud. Foreldrene er en ressurs, som både kan delta i kulturaktivitet sammen med barna sine, og som kan bidra til å utvikle Askøy kulturskole på mange måter.

Det er vesentlig at både Askøy kulturskole og hjemmet motiverer elevene til aktiv utfoldelse innenfor sitt kunstfaglige virkefelt, både i og utenfor hjemmet.

Det er også viktig med løpende informasjon til eleven og foresatte om elevens utvikling, framgang, trivsel, frammøte og arbeidsinnsats. Skoleåret skal avsluttes med en oppsummerende samtale hvor den enkeltes læringsgang og læringsresultat er tema for vurdering, hvor både lærer, elev og foresatte deltar. Slik kan det oppmuntres til videre innsats. Informasjon må også gå den andre veien. Foreldre skal tidlig orientere om elever som har særskilte behov, problemer eller spesielle ferdigheter de ønsker å utvikle.

Foreldreutvalget skal særlig arbeide med tiltak og oppgaver som kommer store elevgrupper eller hele Askøy kulturskole til gode. Det kan være miljøstimulerende tiltak, arrangementer i forbindelse med utstillinger og framføringer, felles sosiale tiltak og lignende.

Skolekorpsets styre er også viktige samarbeidsfora for Askøy kulturskole. Her er dirigentene vanligvis et bindeledd mot Askøy kulturskole. Kontakten med styrene dyrkes også gjennom paraplyorganisasjonen ASM

Sagt fra stortingets talerstol i kulturskoledebatten i forbindelse med st m 39, 2003

(Ap): Kulturell kompetanse og ikke minst kulturell bevissthet er viktig for unges evne til å kunne tolke og forstå et komplekst samfunn. Det er dessuten viktig for deres evne til kreativitet og nytenkning. Arbeiderpartiet mener derfor at et overordnet mål må være å sikre alle barn og unge et kulturtilbud i sitt nærmiljø.

(SV): Fremveksten av kulturskoler i kommunene har stor verdi for lokalsamfunnet som kulturformidlingsinstitusjon. Kunstnerisk utfoldelse gjennom elevaktivitet bidrar til å bygge nærmiljøet på en positiv måte og er en ressurs for det øvrige kulturlivet lokalt.

(Sp): Kulturskolene representerer en veldig breddesatsing; det er noe av ideen at alle barn og unge skal få utvikle sine kunstneriske og skapende evner. Det er en side som gjør dette skoleslaget unikt. Samtidig har vi fått erfare at denne breddesatsingen også frambringer talenter.

(H): De kommunale kulturskolene har en stor og viktig rolle. Min visjon for musikk- og kulturskolene er at det skal være et mangfoldig og et bredt og variert tilbud kulturelt og lokalt, og at det skal gi muligheter for mange mennesker og mange barn og unge til å utvikle sine evner og talenter. Jeg tror at statens oppgave er å legge til rette for det.

(KRF): Kristelig Folkeparti utfordrer sine kommunestyrerepresentanter til å styrke kulturskolene, slik at foreldrebetalingen kan holdes på et rimelig nivå. Kulturskolene er i mange kommuner en viktig del av kulturlivet og strategien for god livskvalitet og godt oppvekstmiljø. I disse kommunene har kulturskolene en sterk lokalpolitisk forankring.

(V): Det er viktig at barne- og ungdomskulturen har en egenverdi, at barn og unges kulturuttrykk har en egenverdi, og at barn og unges teaterforestillinger, konserter osv. har like stor verdi som de voksnes. Det er ikke bare forebygging eller voksensamfunnets behov for dannelse som må være utgangspunktet for barne- og ungdomskulturpolitikken.

(Frp): Man bør la kulturskolen spille en aktiv rolle i utformingen av den kulturelle skolesekken for å sikre at lokale ressurser blir utnyttet, og at man får lokalt preg på skolesekken. Den kulturelle skolesekken må ivareta deltakerperspektivet og legge til rette for at elevene selv får anledning til å utfolde seg, slik at de ikke blir bare passive mottakere av kunst- og kulturinntrykk. Fremskrittspartiet mener at den enkelte kommune har en mulighet til å bruke midler tildelt fra Den kulturelle skolesekken også til kommunal kulturskole.

13 kvalitetsutvikling

1 Med kvalitet på tjenester mener vi

For at kulturskolen skal ha riktig kvalitet må vi sørge for at elever og foreldre er fornøyde med opplæringen, at rektor og lærere er tilfredse med den faglige standarden, og at skolen tilfredsstiller de krav som settes i sentrale og lokale styringsdokumenter og vedtak.

Med kvalitet på tjenester mener vi å tilgodese behov og innfri forventninger hos:

- Brukerne (elever, foreldre, organisasjoner og institusjoner)
- De ansatte (profesjonen)
- Oppdragsgiverne (besluttende myndigheter)

Gevinster av systematisk kvalitetsutvikling

Kulturskoler oppnår flere gevinster ved å drive systematisk kvalitetsutvikling:

- Skape mer tilfredse elever, foreldre, ansatte og ledere ved at dagens praksis blir forbedret
- Gjøre Askøy kulturskole mindre sårbar ved personutskiftninger ved å sikre at god praksis blir hele skolens praksis – ikke bare enkeltpersoners praksis
- Skape tillit i lokalsamfunnet og hos bevilgende myndigheter og dermed øke statusen og trygge arbeidsplassene

2 Prinsipper

- Kvalitetsutvikling er et lederansvar
- Medarbeiderne skal trekkes med i alle faser av kvalitetsutviklingen
- Askøy kulturskoles egenart skal respekteres
- Kvalitetsutvikling skal hovedsakelig knyttes til prosesser og aktiviteter som skaper direkte verdier/resultater for brukerne.

3 Aktuelle mål i kvalitetsutviklingen

1. Pedagogisk og faglig arbeid som vektlegger kreativitet og gode læringsmiljø som motiverer og stimulerer dagens barn og unge til å lære.
2. Gode samarbeidsmodeller med grunnskolene, frivillige organisasjoner og kulturlivet ellers.
3. Undervisningen skal reflektere samtidens kulturelle mangfold, både når det gjelder det flerkulturelle aspektet og moderne uttrykksformer.
4. Fleksibel organisering av opplæringen, god ressursutnyttning, god ledelses- og personalutvikling og etablerte arenaer for medbestemmelse.

Brukere skal delta i kvalitetsutviklingsarbeidet gjennom systematisk vurdering av Askøy kulturskoles praksis

Askøy kulturskole skal bidra til et rikt og aktivt kulturliv hvor så mange som mulig finner sin tilhørighet og er med på å utvikle et bedre samfunn.

Del 2: Læreplaner

1 Tradisjonelle musikkfag: Sang og musikk

Til alle tider har mennesket uttrykt seg gjennom sang og instrumenter, og i dag er musikk en viktig identitetsmarkør for unge mennesker. Musikkaktiviteter utvikler og integrerer hele menneskets personlighet idet de ivaretar auditiv, emosjonell, motorisk, intellektuell og sosial utvikling. Derfor skal kulturskolen romme et musikalsk veksthus, et opplevelsesrom hvor eleven får utvikle seg ut fra et slikt helhetssyn. Spill, sang, ensembler og konserter må følgelig være kjernen i kulturskolens musikktilbud. Målbevisst arbeid med ferdighetstrening, uttrykksevne og instrumentkunnskap, på elevens egne premisser, fører til gode musikalske resultater. På denne måten skal musikktilbudet både ivareta allsidighet og bredde, og talentutvikling. Gjennom musikalsk innlevelse og formidling av musikk til andre vil eleven oppleve å ha verdi, få styrket sin selvtillit, og derigjennom bli styrket som menneske.

Elevens interesse bør være avgjørende for valg av instrument, men av og til vil fysiske forutsetninger for å lykkes være medbestemmende. Eleven bør disponere sitt eget instrument. Det må legges vekt på at instrumentet er elevens redskap til å uttrykke seg med.

De mange små og store konserter er hjertet i musikkopplæringa. Disse må overrisle nærmiljøet og være en vesentlig del av undervisninga. Elevene trenger trening i å formidle musikk allerede fra første stund, å oppleve kommunikasjonen mellom syngende og spillende, mellom utøver og lytter. Å opptre må være en positiv mestringserfaring for eleven, innenfor trygge rammer. Dette stiller krav til læreren og til utvalget av stoff som skal framføres.

Like viktig som å være aktiv spillende er det å være aktiv lyttende. Bevissthet om lyd og stillhet må utvikles. Lytting til medelever, lærere og andre musikere er en del av musikkopplæringa. I lys av dette blir læreren som musikalsk forbilde og utøver svært viktig for eleven. Konsertbesøk gjør at klangideal, musikalsk smak og stilsans kan påvirkes positivt i en tidlig fase. Elevene bør trekkes inn i arbeidet med tilrettelegging og gjennomføring av konserter. Musikkenelevne bør også delta på utstillinger og forestillinger med scenekunst av høy kvalitet.

Læreren må være åpen for elevens musikkinteresse og det er sentralt at undervisninga blir et speilbilde av mange kulturer.

Mål

Gjennom arbeidet med musikk som kunstnerisk uttrykksform skal elevene

- utvikle sin egen musikalitet, og gleden ved å kunne spille og synge
- utvikle vokale og instrumentale ferdigheter og evnen til formidling
- utvikle evnen til samspill og mellommenneskelig samhandling
- bli aktive lyttere som reagerer følelsesmessig på musikk og er i stand til å velge innenfor et mangfoldig musikktilbud
- få tiltro til sine egne skapende evner bli ressurspersoner som kan bidra til å utvikle musikklivet i nærmiljøet

Innhold

Undervisningstilbudet i musikk omfatter flere områder:

- **Instrumental-/vokalopplæring i ulike sjangre**
- **Samspill**
- **Lytting**
- **Komposisjon**
- **Musikkorientering**
- **Konsserter og opptredener**
- **Førskoletilbud**

Instrumental-/vokalopplæring

Instrumental-/vokalopplæringa er basisen i musikktilbudet og bør tilbys innenfor de instrumenter og sjangrer hvor det er mulig å skaffe lærere med høy utøvende og pedagogisk kompetanse. Det fins mange støtteaktiviteter for utvikling av spilleferdighet og musikalsk fantasi. Kombinasjonen gehørspill - notebasert tilnærming, sang, improvisasjon, bevegelse og elementær musikkorientering vil trene elevens auditive forestillingsevne og gi en allsidig musikalsk utvikling, samtidig med at viktige grunnbegreper trenes. De ulike aktivitetene må derfor søkes integrert i opplæringa og knyttes til det repertoar elevene arbeider med.

Bruk av vokale aktiviteter utvikler auditiv oppfatning og forestillingsevne, og bør være en integrert del av instrumentalopplæringa. På alle nivå bør eleven ha bevissthet om forholdet kropp og instrument, ikke minst for å unngå belastningsskader. Eleven bør få erfaring med stilarter og sjangre på et bredt grunnlag.

Samspill

Ensemblespill skal være en integrert del av instrumental-/vokalopplæringa. Det utvikler intonasjon, gehør, rytmisk og klanglig forståelse. Fellesskap og kommunikasjon blir tydelig når man spiller sammen med andre, og barna merker på egen kropp hva det vil si å ta ansvar for hverandre og et felles produkt, være lydhøre for hverandre og merke seieren både personlig og i fellesskap når ting lykkes. Samspill forbereder eleven til aktiv deltakelse i musikklivet, noe som igjen er av stor betydning for kulturskolens bidrag til lokalmiljøet. Gjennom samspillaktiviteter skal elevene erfare at fellesskapet har bruk for dem som individer. Skolen bør ha både faste og midlertidige ensembler.

Lytting

Elevene må få opplæring i å være aktive lyttere. Elevens auditive oppfatning og forestilling er en viktig del av musikkopplæringa. Det bør legges vekt på å gi elevene tillit til sitt eget øre og trygghet på egne musikalske forestillinger. En auditiv forestilling om toner er en forutsetning for å kunne forstå hensikten med notesymboler. Elevene må utvikle evnen til å lytte med interesse og undring til levende og innspilt musikk, og lære og forstå at musikk kan virke på oss på ulike måter.

Skaping - gjenskaping

Arbeid med komposisjon og improvisasjon er en sentral del av det musikalske landskapet. Aktiviteten vil bidra til å utvikle elevens kreative evner og gi forståelse for musikkens grunnelementer. Med musikkfagets komponeringsdel i L-97 vil kulturskole og grunnskole i samarbeid være aktive pådrivere for det skapende menneske. Samtidig skal musikktilbudet dyktiggjøre elevene innenfor instrumentets originalrepertoar. Eleven skal få erfare gleden ved å framføre noe som andre har skrevet, gleden ved å oppleve at " selv jeg" kan få til noe som er så fint. Dette vil gi opphav til personlig vekst og indre trygghet på at man duger.

Musikkorientering

Arbeid med sentrale områder som gehørtrening, musikkteori, historie og instrumentkunnskap må knyttes nært sammen med de erfaringene eleven til enhver tid får gjennom musikalske aktiviteter. Lærestoff må velges ut og tilpasses elevenes alder, nivå og repertoar.

Konsserter og opptredener

Konsserter og andre musikkinnslag er en sentral del av innholdet i kulturskolen, i et lokalmiljø og i et samfunn. Elevene må derfor få trening i deltakelse på konsserter allerede fra det første undervisningsåret. Konsertframføring må betraktes både som innhold og som en forlengelse av elevens arbeidsprosess. Å spille eller synge for andre blir dermed stasjoner underveis i en utviklingsprosess. Kulturskolen må planlegge elevkonsserter gjennom hele skoleåret. Noen av disse bør legges utenom skolens eget miljø.

Lærestoff og progresjon

Lærestoffet må dekke alle sider ved undervisningens mål, og det må ordnes slik at det skapes sammenheng i opplæringa. Både gjennom lytting og repertoarvalg er elevens egne ønsker og musikkpreferanser et godt utgangspunkt for motivasjon. Samtidig er noe av kulturskolens oppgave å innlemme elevene i den rike kulturarven de ennå ikke kjenner.

Læreren har en viktig oppgave i å tilrettelegge for variasjon i læringsaktivitetene. Dette kan for eksempel oppnås ved at eleven innenfor en periodeplan arbeider både med

- Originalstoff for instrumentet
- Barnesanger, særskilt i begynneropplæringa
- Besifringsspill og improvisasjon
- Norsk og utenlandsk folkemusikk
- Transkripsjon
- Samspill- og lytteaktiviteter
- Elevens egenproduserte musikk
- Konsertforberedelse

Kulturskolen bør ta ansvar for å gjøre elevene kjent med folkemusikktradisjonene som fins i lokalmiljøet, og der det er gjennomførbart bør det gis tilbud om opplæring på folkemusikkinstrumenter i samarbeid med lokale folkemusikere. Denne tilnærminga er spesielt interessant å knytte opp mot et eventuelt dansetilbud i kulturskolen.

2 Skolekorps

For den musikalske virksomhet i skolekorpsene, gjelder den samme fagplanen som i de tradisjonelle musikkskolefag. I dette kapitlet inkluderes derfor heller en del av den ferske skolekorpsplanen, utformet av alle 13 lag i fellesskap og samarbeid med kulturskolen. En del av innholdet i korpsplanen er fordelt under de ulike kapitler i kommunedelplanen.

Det er like utenkelig å skape god musikk uten å trives som det er å trives uten god musikk. Vår oppgave blir derfor å planlegge for stadig bedre musikalsk utvikling i et stadig triveligere lag.

Det musikkfaglige arbeid i korpset. Tema som kan være viktig å ha et bevisst forhold til. Anbefaler at dirigent definerer målene for de ulike underpunkt sammen med musikanter og foresatte.

- Fremmøtedisiplin: Klare krav til fremmøte og konsekvente reaksjoner ved ugyldig skoft.
- Individuell øvingsdisiplin: Definert krav til individuell innsats.
- Felles øvingsplan: Detaljert med «pensum» for hver sesong: Felles øvelse og etyder som alle medlemmer følger opp hjemme og møter forberedt med til fellesøving.

Teknikk

- Pust og blåsekontroll
- Skala og i ulike tonearter
- Artikulasjon og hurtighet
- Tonetreff i hele registeret

Intonasjon

- Aktivt lytte og justere
- Kontroll både i høyt og lavt register
- Beholde intonasjonen både i piano og forte

Klang

- Alle må tilpasse seg en felles klangforståelse
- Beherske ulike klangnyanser

Frasering

- En felles frasestruktur må innarbeides

Interpretasjon/stilforståelse

- Bevisstgjøre og beherske ulike stilarter
- En felles stilforståelse må innøves

Et viktig mål med vårt musikalske arbeide, er formidlingen av resultatet til andre.

Konsertsituasjonen er et direkte og åpent møte mellom utøver, dirigent og publikum.

Musikkformidling blir måten å presentere musikken på. Det å legge til rette for opplevelse, skape god atmosfære, og presentere det musikalske budskapet på en helhetlig og overbevisende måte. Det handler om direkte og åpen kommunikasjon, med musikalsk *kvalitet* som utgangspunkt!

Ofte kommer "notene i veien" for formidlingen, en har mer enn nok med å få med seg alle til riktig tid. Andre ganger står notestativ o.l. i veien, og hindrer lytting og visuell kommunikasjon. Til tider mangler det spilleglede, entusiasme og intensitet i fremføringene, musikanter og dirigent virker utilpass. Redselen for å spille feil toner preger situasjonen, usikkerheten sprer seg, holdningen blir defensiv, konserten *lever* ikke.

Hvordan kan man ta tak i dette? Først og fremst ved å være godt nok *forberedt*, instrumentalt og mentalt, enkeltvis og samlet! Forutsetningen for å lykkes med formidlingen ligger i å trene på selve situasjonen, og lære stoffet godt, noe som gjør at en etter hvert kan "frigjøre seg" mer. Positivt fokus vil motvirke prestasjonsangst, og situasjonen kan bli mer komfortabel.

Hvorfor skal publikum komme på akkurat vår konsert, hva er så spesielt med den?

Det skal ofte lite til av ressurser og innsats før selve konserten virker mer gjennomført, og har et bevisst helhetlig preg. Er det definert en målgruppe, er programmet tilpasset denne målgruppa, er det et program som korpset faktisk klarer å gjennomføre med *overskudd*? Har programmet en "rød tråd" og en ramme som kan "åpne dører" mot publikum? Konserten er en *totalopplevelse*, og et samspill av mange ulike elementer som skal fungere i en *helhet*!

Fokus på *musikkformidlingen* må bli like naturlig som selve spillet. Det finnes mange glimrende eksempel på korps som ser dette, og som lykkes i å tenke nytt og utradisjonelt. Samarbeid med andre aktører kan være en veg å gå, og slike konsept blir "dynamitt" i musikkformidlings-sammenheng! Spennende for publikum, inspirerende for utøver og dirigent, "mentalhygiene" i korpshverdagen. Det handler om variasjon og dynamikk i det musikalske arbeidet, og å utnytte ressursene i et lokalmiljø. Det handler om å tilpasse seg tiden, og se muligheter i stedet for begrensninger.

Inspirasjon og spilleglede er en forutsetning for all god utvikling i korpset. Når besetning, repertoar og aktivitetsplan er på plass starter arbeidet med Ensemblebygging: Det kan utarbeides en plan for kompetanseutvikling. Alle medlemmer kan bli dyktigere på sitt instrument gjennom planmessig øving. Dirigenter kan lage øvingsplaner – gjerne individuelle. Øvingsplaner kan også tilpasses det repertoar korpset arbeider med. Gruppeledere følger opp.

Den store interessen for skolekorps, med 600 medlemmer i 13 lag i kommunen utgjør en spesiell utfordring for Askøy kulturskole!

Korpsene ble utfordret til å beskrive sin drøm, en ønsket situasjon for sitt korps om 5 år:

- Godt samarbeid med kulturskolen som sikrer dirigenter/instruktører/spillelærere hvor alle musikanter får individuelt tilrettelagt undervisning i tillegg til et variert samspilltilbud.
- Utviklende musikalsk miljø der øving og spilling er gøy og gir motivasjon.
- Et samfunn som ser verdien av vår innsats for barn og ungdom.
- Korpset holder et jevnt høyt nivå som gir spilleglede og lyst til å bli bedre utøvere.
- Gode tilskudd og stabile inntekter som sikrer økonomi til fornyelse av instrumenter og utstyr.
- Godt samarbeid med grunnskolen om gode lokaler til øving og lagring tilpasset korpsets behov samt God rekruttering til aspirant- junior- og full besetning i hovedkorps hvor de eldste musikantene spiller fast i et voksenkorps i tillegg.
- Musikkantene velger å fortsette gjennom ungdoms- og videregående skoler.
- instrumentalopplæring i skoletiden.
- Tilgang til gode og romslige lokaler for konserter, festivaler, forestillinger, seminar og konkurranser i Ravnanger Grendahus og Askøy Kulturhus.

Dette kan korpset gjøre for å styrke engasjementet blant medlemmer og foresatte

- Foreldremøter med informasjon om hva som kreves for å drive et skolekorps og hvilke krav som må stilles både til medlemmer og foreldre.

- Medlemsmøter der vi får frem det som rører seg av forventninger og krav hos medlemmene.
- Fadderordning for juniorer som kommer inn i korpset.
- Huskonserter der vi inviterer venner, familie og foresatte
- Engasjere alle involverte i ulike arbeidsgrupper/tiltak/prosjekt
- Ha noen samlinger hvor kun det sosiale er i fokus (bowling, pizzakveld, disco).
- Foreldrene kan ha egne sosiale tilstelninger/fester.
- Arrangere NMFs opplegg "Fremtidskveld" for foreldregruppen.
- Utarbeide en egen nettside med aktuell informasjon om korpset og aktivitetene.
- Sørge for at alle blir hørt. Spre positive holdninger.
- Velge god musikk som medlemmene blir inspirert av og som gjør publikum imponert og glade.
- Være kvalitetsbevist i alt hva vi gjør.
- Bidra med opplæring fra NMF slik at foreldre føler tilhørighet.
- Være et inkluderende felleskap bygd på kvalitet i alle ledd

Flere tema eller planer.....

- Vi har og et ønske om et større samarbeid med foresatte.
- Ønsker bedre samarbeid mellom korpset gjennom ASM.
- Foreslår faste fellesmøter med ledere og instruktører/dirigenter i kulturskolen for å drøfte felles utfordringer.
- Kunne godt ønske mer samarbeid mellom korpset for å styrke tilbudet til de eldste musikantene.
- Vi må samarbeide om tilbud til de musikanter som ønsker større utfordringer. Nevner samarbeidet mellom Hanøy Haugland Tveit som et eksempel. Dette slår spesielt positivt ut for de eldste. Musikantene fortsetter lengre og dermed blir kvaliteten høyere og dermed....
- Ønsker et større prosjekt hvor medlemmene, spesielt de eldste, får regien og kan vise seg fram med noe de har lyst til. En musikal, eller større konsert / forestilling
- Vurderer å inngå kontrakt med musikantene som innbefatter en oppsigelsestid for å unngå å miste musikanter like før konkurranser for eksempel.
- Ønsker også å innføre samtaler mellom dirigent og hver musikanter.
- Jobbing med korpssdrill er en viktig oppgave. Få satt fokus på drillarbeidet på Askøy.

---

3 Nye kulturskolefag

- Dans
- Bilde
- Drama og Sirkus

---

1 Dans

Mennesker har til alle tider uttrykt seg gjennom dans. Dansen har mange funksjoner, fra å være et redskap til å forstå, bearbeide og uttrykke virkeligheten, til å være en del av sosialt samvær, kunstuttrykk, oppdragelse og terapeutisk hjelpemiddel. Dans er en sentral kulturaktivitet og kulturformidler på lokalt, nasjonalt og internasjonalt plan. Kulturskolen har derfor som kulturinstitusjon ansvar for å tilrettelegge danseopplæring som kunstuttrykk, kulturytring og samværsform.

Endringer i levesett og verdigrunnlag har medført at dans for mange mennesker er blitt en fremmed og ukjent aktivitet. Men hos barn er dans til stede som en intuitiv uttrykksmåte helt fra fødselen av, som et naturlig samspill mellom lyd og bevegelse, i dialog med verden rundt. Det er av stor betydning at denne medfødte evnen til å uttrykke seg med bevegelse stimuleres videre i oppveksten. Å oppleve, utøve, og skape dans vil kunne gi en positiv holdning til egen kropp, stimulere til kreativitet, samt styrke elevens fysiske, sosiale og intellektuelle utvikling.

Dansens fellesnevner er trangen til ritualer, til sosialt samvær og trangen til å bevege seg rytmisk. Her kan alle delta på egne premisser, uansett forutsetninger.

Bevegelsen er dansens synlige element. Dens usynlige partner og danserens viktigste inspirasjonskilde, er musikken. Det er viktig for danseelever å få bevissthet om musikk. Kunnskap om musikk og bevegelse gir økte muligheter til å komponere og tolke dans, likeledes å formidle det man har på hjertet i en form som engasjerer tilskuerne.

Fordi dans er et bevegelsesuttrykk blir kroppen å betrakte som instrumentet. Det sentrale i undervisninga er å oppøve dette instrumentet sansemotorisk, emosjonelt, teknisk og kreativt. Dans som kollektiv uttrykksform vil dessuten gi gode fellesskapsopplevelser og trene elevens relasjoner til andre mennesker.

Dans er i likhet med musikk en viktig identitetsmarkør for unge, de fleste har et forhold til dans. Det er derfor sentralt at læreren er lydhør for danse- og musikk-kulturen i barnas og de unges eget miljø, og samtidig bidrar til å utvikle elevens bevissthet om dansen som kulturytring både i egen kultur og i andre kulturer. Uansett nasjonalitet og etnisk opprinnelse vil dans være en aktivitet som bidrar til å finne egen identitet.

I arbeidet med dans vil prosessen være like viktig som resultatet. Å oppleve gleden ved å danse er det helt sentrale. For viderekomne elever vil betydningen av resultat være større. Dette krever fordypning, et konstruktivt og målbevisst arbeid. For noen elever vil kulturskolens danseundervisning kunne gi grunnlag for en senere profesjonsutdanning.

Mål

Gjennom arbeidet med dans som kunstnerisk uttrykksform skal elevene

- utvikle en positiv holdning til sin egen kropp og oppleve gleden ved å danse og bevege seg
- oppleve at de lykkes i sitt arbeide med å skape, utøve og formidle dans på sitt nivå og på sine egne premisser
- oppleve dans som en estetisk uttrykksform og kunststart
- utvikle evnen til konsentrasjon, disiplin og utholdenhet
- oppleve dans som en sosial arena hvor de utfordres av hverandre og lærer å tolerere andres meninger og løsninger
- få innblikk i dans som uttrykk for ulike kulturer, historisk og geografisk
- få kjennskap til dansens mangfold både gjennom praktisk og teoretisk læring
- utvikle tekniske og skapende ferdigheter, og evne til formidling

Innhold

Valg av danseaktiviteter og arbeidsformer må ta utgangspunkt i elevens ståsted og forutsetninger. Elevenes egenutvikling må stå sentralt. Praktiske danseaktiviteter er hovedinnhold i dansetilbudet. Disse tar utgangspunkt i dans som kunstuttrykk og dans som samværsform og kulturuttrykk. I tillegg må barns kreative og improvisatoriske arbeid med dans inngå som del av innholdet. Andre sentrale elementer i danseopplæringa er kroppsbevissthet, rombevissthet, gruppebevissthet og arbeid med musikkens grunnelementer.

Kulturskolens dansetilbud kan deles inn i to hovedgrupper: Klassisk ballett og jazzdans. Hovedfokus er å oppøve kroppen til et instrument for koreografi som formidles til et publikum.

Arbeidsformer og organisering

Dans er lagarbeid. Læreren bør legge til rette for at elever i sin utviklingsprosess trenes i å iakttå og vurdere hverandres arbeid. På den måten styrkes evnen til tolkning og forståelse, til vurdering av eget og andres arbeid, samt evnen til å gi hverandre konstruktiv tilbakemelding.

Dansarbeidet må dekke alle sider ved undervisningas mål, og det må ordnes slik at det skapes sammenheng i opplæringa. Tilpasset opplæring krever at sjangervalg og progresjon hele tiden må være tilpasset den enkelte elevs evner og anlegg. Danseframvisning må betraktes som en forlengelse av elevens arbeidsprosess. Framføringer for publikum blir dermed stasjoner underveis i en utviklingsprosess, en vesentlig del av arbeidsformen i danseopplæringa. Elevene bør derfor få anledning til å opptre jevnlig, på mindre arrangementer og større forestillinger. En må tilstrebe å gjøre opptredener til en positiv erfaring for eleven, innenfor trygge rammer. Dette stiller krav til læreren. Eleven bør også overvære utstillinger, konserter og scenekunst av høy kvalitet innenfor andre kunstuttrykk.

Undervisninga kan organiseres som prosjekt eller fast, ukentlig tilbud. Når danseundervisninga har scenisk opptreden som mål, kreves ressurser til koreografi, innstudering, kostymer og scenografi. Denne undervisningsformen er tid- og ressurskrevende, men er en vesentlig side av dans som kommunikasjonsmiddel. Den kan involvere elever fra andre deler av kulturskolen gjennom musikk og sceneutforming.

Lokaler og utstyr

Danseundervisninga er avhengig av et godt gulv med god svikt, basert på flytende underlag, og en overflate i tre eller belagt med dansematte. Arealet bør være minimum 70 kvadratmeter.

Egnede undervisningslokaler med riktig golv er et vesentlig ledd i det skadeforebyggende arbeidet innen danseopplæring.

---

2 Bilde

Fra tidenes morgen har mennesker satt spor etter seg i sine fysiske omgivelser. Vi har gitt form til en verden av ting, der symboler, farger og dekor har fått betydning. Likeså har framstilling av mennesker, dyr og tegn på hulevegger eller bark, skinn og tre gitt glede og mening i rituell og religiøs sammenheng. Bilder er skapt i alle kulturer, og av voksne og barn til alle tider.

Visuelle kunstoffag kan omfatte billedkunst, kunsthåndverk, digitale bilder og andre aktuelle uttrykksformer. I skapende arbeid med materialer og redskaper skal elevene få mulighet til å utvikle sitt personlige billedspråk under individuell veiledning av profesjonelle billedkunstnere, kunsthåndverkere og andre fagpersoner. Gleden ved å se, og oppdage farge og formnyanser i natur og omgivelser er viktige impulser i arbeid med det visuelle uttrykkfeltet. Hverdagens inntrykk og opplevelser kan være utgangspunkt for skapende arbeid, på lik linje med kunstneres bilder, eventyr, musikk og andre kunstformer. Gjennom arbeid med visuell formgivning i ulike materialer bearbeides ideer og følelser, og ny erkjennelse blir skapt.

Ofte kan selve materialene gi ideer og inspirasjon til utforskning av billedmessige muligheter, på samme måten som nysgjerrighet og mestringsglede kan oppstå i møte med nye teknikker. Under kyndig veiledning legges det til rette for frihet i tankeprosesser og arbeidsprosesser.

Kulturskolen må finne fram til materialer, redskaper og teknikker som egner seg til det elevene ønsker å uttrykke. Samtidig gir valg av teknikk og materialer styring til ideene. Arbeidet med materialene handler ikke bare om å finne et uttrykk for en ferdig idé, men også om anelser, leting i arbeidsprosessen fram mot noe helt nytt.

Uttrykksformene vil i stor grad bli bestemt av fagkunnskapen til den som underviser. Veilederens utdanning og yrkeserfaring vil farge de valg som blir gjort, både materialmessig og av teknisk art. Men kulturskolen skal møte elevene der de er, og gi dem uttrykksmidlene de trenger for å formulere seg om eget liv. Det vil si at de skal få mulighetene til å gi form til konkrete materialer slik at ideene deres finner visuelle uttrykk som de er stolte og glade over og ønsker å dele med andre.

Mål

Gjennom arbeidet med visuelle kunstoffag som uttrykksform skal elevene

- oppleve glede i skapende arbeid med konkrete materialer og visuell form
- utvikle sin visuelle uttrykksevne, fantasi og formsans
- gjøre erfaringer med billedkunstens ulike virkemidler og uttrykksformer
- arbeide med å gi form til egne ideer, opplevelser og følelser i selvstendige uttrykk
- utvikle evnen til vurdering av egne og andres produkter, og evnen til refleksjon omkring den kreative prosessen

Innhold

Undervisninga i visuelle kunstoffag omfatter følgende punkter, som i det konkrete arbeidet veves sammen i en meningsfylt helhet:

- skapende arbeid
- materialkunnskap og materialbruk
- teknikk og redskapsbruk
- møte med visuell kunst og kunstnere
- utstilling, presentasjon og formidling
- visuell kunst i møte med andre fagområder

Skapende arbeid

De visuelle kunstfagene i kulturskolen er skapende virksomhet. I det ligger at elevene arbeider med egne ideer og formuttrykk. Det er viktig å ta utgangspunkt i barn og unges initiativ, og den fasinasjon de har omkring temaer i eget liv og samfunnet som omgir dem. Dette gir eierskap til prosessen, og lærere med kunstnerisk kompetanse og fortrolighet til den skapende prosessen kan gi elevene tilstrekkelig handlingsrom til egen utforskning, undring og eksperimentering. Det er viktig å nære idéutvikling og fantasi gjennom allsidige sanseopplevelser på alle sanseområder.

Materialkunnskap og materialbruk

Elevene må få møte et utvalg av materialer av god kvalitet. Tradisjonelle materialer som blyanter, kull, leire, tørre og våte farger, papir i ulike kvaliteter gir materialerfaringer som de har felles med kunstnere gjennom historien. Men også alle typer gratismaterialer, funn fra veikant eller søpleplass og elevenes eget materialforråd kan være gode utgangspunkter for skulptur, installasjon og bildearbeid. En forutsetning er at materialene sorteres og organiseres hensiktsmessig og oversiktelig. Ellers forblir det skrot.

Med et bredt spekter av materialerfaringer og eksperimentering kan det oppstå flere ideer enn med et smalt, og samtidig gir bred materialkunnskap elevene muligheter til å koble sammen og finne materialuttrykk med større frihet og trygghet enn om erfaringene er begrensete. Fordypning i ett eller få materialer over lang tid gir en dypere kjennskap til egenskapene ved materialet. Dette er også svært viktig i skapende arbeid.

Teknikk og redskapsbruk

De ulike materialene innbyr til bruk av forskjellige teknikker. Lærerens tekniske kunnskap er grunnleggende når elevene skal bryte nytt land på egne premisser. Hvilke teknikker man velger å introdusere avhenger selvsagt av tematikk og tilgang på materialer og utstyr. Men innenfor de tradisjonelle kunstneriske uttrykksformene som tegning, maling og modellering, er det et stort potensiale i arbeid fra helt enkle til avanserte teknikker.

Trykkteknikker i spennet fra håndproduserte enkle grafiske teknikker, til datagrafikk og plakat- og trykksakproduksjon kan være del av det man arbeider med i kulturskolens visuelle verksted, med ulike formål.

Digitale bilder og arbeid med data som redskap i skapende prosesser gir nye muligheter for fotografi, animasjon og digital filmproduksjon. Barn skal kunne beherske det elektroniske språket når de skal ut å forme verden.

Møte med visuell kunst og kunstnere

Å utvikle evnen til visualisering er grunnleggende for å kunne utvikle kunnskap og forståelse. Visualisering blir et verktøy til å bearbeide inntrykk, en måte å oppdage virkeligheten rundt seg på. I den sammenhengen er nysgjerrighet i forhold til hvordan kunstnere og andre som arbeider med bilder, skulptur, kunsthåndverk og håndverksteknikker, en drivkraft til selv å

prøve. Derfor er undersøkelse og studier av andres formuttrykk, materialvalg og teknikkbruk en mulighet i det visuelle verkstedet. Ofte vil bildemateriale sammen med annet inspirasjonsstoff gi impulser til elevenes egne arbeider, både innholdsmessig og i form og farge.

Å møte kunstnere og håndverkere som er dyktige i sitt fag, i tillegg til egen kulturskolelærer, kan gi lyst og ideer til eget arbeid. Det å oppleve at voksne arbeider profesjonelt med det elevene selv synes er gøy, gir vyer og kan åpne muligheter for unges tanker om sin egen framtid.

Utstilling, presentasjon og formidling

Utstillinger og presentasjoner av eget arbeid er en integrert del av aktiviteten i det visuelle verkstedet. Å få vise fram hva man har fått til er viktig for elever i alle aldre. Antall utstillinger og annen synliggjøring av virksomheten kan variere, fra store fellesutstillinger til mindre presentasjoner av elevarbeid på egnede steder. Månedens elevarbeid i kommunens rådhus, utstilling i bibliotek, gallerier eller på konferanser er eksempler på dette.

Det er viktig å tenke kvalitet i presentasjonsformen under en utstilling, uansett om det gjelder montering av ett enkeltbilde eller større utstillinger. En god presentasjonsform begynner med god tilgang til et godt rom ute eller inne, der man har kontroll over rammevilkår, tekniske løsninger, utvalg av innhold, og formidlingsform.

En tommelfingerregel er at alle skal få presentert ett eller flere av sine arbeider i løpet av året. På stormønstringer i lokalmiljøet må alle barn kunne si: "der er mitt bilde".

Arbeidsformer og organisering

Valg av lærestoff og arbeidsformer må ta utgangspunkt i elevens ståsted og forutsetninger. Innholdet må ha et klart praktisk siktemål hvor elevenes egenutvikling står sentralt.

Lokaler og praktiske løsninger

Undervisning i visuelle kunsthøgskole krever verkstedlokaler som er tilpasset virksomheten. Lokalene må ha god plass og mulighet for å arbeide med ulike materialer, teknikker og store formater - et funksjonelt utstyrt rom med god lys og tilgang på vann. Samtidig skal rommet gi inspirasjon og vekke nysgjerrighet. Det må være innholdsrikt og spennende, et atelier - et "magisk rom".

Gode lagrings- og tørkemuligheter i umiddelbar nærhet er en selvfølge. Det må også være tilrettelagt slik at produkt under arbeid ikke alltid behøver å ryddes bort, og det må være oppslagstavler for opphenging og vurderinger av arbeider underveis i prosessene. Generelt er det viktig å bruke utstyr av god kvalitet - dette vil gjenspeiles i kvaliteten på undervisninga og elevenes ferdige produkter. Det må tas hensyn til sikkerhet og inneklima. Enkelte lokale kunstmuseer har atelier der barn og unge kan få undervisning. Det optimale vil være å ha godt tilpassede lokaler samlokalisert med de andre fagene i kulturskolene. Å ta i bruk naturen og "uterommet" rundt kulturskolen vil være naturlig i perioder, både i enkelttimer og i prosjekter. Kontakt og samarbeid med kulturinstitusjoner som kunstmuseer, gallerier og atelier er viktig i utvikling av kulturskoletilbudet.

3 Drama/teater og sirkus

Innledning

Teater i kulturskolen skal være en arena for å kunne utforske og oppdage de kunstneriske virkemidlene, ta dem i bruk, mestre dem og skape kunst som berører. Den kreative leken er sentral, det å gi uttrykk for seg selv og bli oppfattet av andre. I spillsituasjonen utforsker man verden og seg selv, gjennom samspill med andre blir reaksjonsmåter utprøvd, oppfatninger justert; på den måten utvikles også kritisk tenkning. Teatret som kunstart skaper gjennom roller og fiksjon et handlingsrom som kan sprengre grenser for vante forestillinger og tenkemåter. Teatrets "late-som-om" har klare paralleller til barns lek, og nærheten til barn og unges eget uttrykk i leken må være sentralt for kulturskolens arbeid med teater. På den måten kan teaterarbeidet på sitt beste bli en livsarena hvor eleven får realisert seg selv som menneske, i kommunikative prosesser med medelever, lærer og publikum.

Teater er formidling. Teater er en skueplass. Teater skal ses og oppleves av et publikum. Det er øyeblikkets kunst. Man arbeider med skapende prosesser som involverer flere mennesker, og ofte fører dette fram til en dramatisert og scenisk framstilling.

Teater har dype historiske røtter og har fylt mange funksjoner til ulike tider. I Norge er det en forholdsvis ung kunstform. Vi har imidlertid en mangfoldig revy- og amatørteatertradisjon. Elevene må få erfare at teatret kan speile og kommentere forskjellige sider ved samfunnet og reise etiske spørsmålsstillinger.

Dessuten er teater en smeltedigel for flere kunstarter – en kollektiv kunstart – noe som medfører et aktivt samspill med de andre kunstuttrykkene. Bevegelse og stemme, rytme, dynamikk og musikk er sentralt, men også visuelle og symbolske virkemidler. Produksjonsledelse og de ulike scenetekniske disiplinene lys, lyd og scenografi har en sentral plass i teaterarbeidet. Elevene skal erfare hvordan disse elementene er med på å gi et helhetlig teateruttrykk. Men det sentrale er spillet og elevens bruk av kropp og stemme som uttrykksmidler.

Mål

Gjennom arbeidet med teater som kunstnerisk uttrykksform skal elevene

- bli glade i å delta i skapende prosesser sammen med andre
- utvikle sin uttrykksevne og formsans gjennom aktiv utforskning og utøving med kropp og stemme som uttrykksmidler
- få erfaringer med teater som kommunikasjonsmiddel og estetisk erkjennelsesform
- gjøre erfaringer med teaterkunstens ulike virkemidler og uttrykksmidler
- utvikle innsikt i og forståelse for teater som kunstart
- tilegne seg et grunnlag for å forstå teater som kunstuttrykk i en tverrfaglig og tverrkulturell sammenheng

Innhold

Valg av lærestoff og arbeidsformer må ta utgangspunkt i elevens ståsted og forutsetninger. Innholdet må ha et klart praktisk siktemål hvor elevenes egenutvikling står sentralt.

Kulturskolens teateropplæring har følgende innholdskomponenter:

Rollelek

Rolleleken er betydningsfull. Gjennom den får de unge brukt seg selv, fysisk og verbalt, og de får tilfredsstilt behovet for å bearbeide opplevelser.

Improvisasjon

Improvisasjonsarbeid er essensielt i arbeidet med teater. I improvisasjonsarbeid befinner eleven seg i en spontant skapende sammenheng – enten alene eller sammen med andre i en gruppe. Ved siden av å være en egen forestillingssjanger, vil ulike øvelser innen improvisasjonsarbeid kunne utvikle elevens evne til spontanitet og kreativitet, til rolleinntrekk, lytting, tilstedeværelse og samhandling. Ordforråd og uttrykksevne styrkes. Man skiller mellom bevegelsesimprovisasjon og spill/tekstlig improvisasjon.

Dramaturgi og grunnelementer i fiksjon

Teaterarbeidet omfatter innsikt i grunnelementene figur, fabel, rom og tid.

Elevene må få grunnleggende erfaring med de vanligste dramaturgiske fortellerformene og hvordan ulike fortellerformer skaper ulik dynamikk på scenen.

"Tekst" på scenen

Ulike visuelle og auditive signaler til sammen danner en "tekst" som sikter mot å formidle noe til et publikum. Elevene må trenes til å se dette i sammenheng med de dramaturgiske valg.

Litterært materiale

Litterært materiale kan være utgangspunkt for arbeidet med teater. Både drama, dikt, noveller, romaner og ulike faglitteratur kan danne grunnlag for arbeidet på scenen eller i dramarommet.

Teaterkunnskap - former og genre

Gjennom praktisk arbeid og refleksjon omkring teateropplevelser bør elevene få lære om ulike former og stilarter innenfor teatret.

Fra idè til forestilling

Gjennom å delta i teaterproduksjoner lærer elevene hvordan arbeidet gjennom de ulike fasene av en teaterforestilling forløper.

Bevegelse og stemme

Ekspressivt arbeid med kropp og stemme er grunnleggende for å utvikle elevenes evne til framstilling og spill, og for å kunne skape handlingsforløp i teatret.

Mime

Den stille kunstarten kan både som eget uttrykk og som treningsform være en spennende utfordring for barn og unge. Den skaper en umiddelbar forståelse for kroppsspråkets betydning i teatret og i all kommunikasjon.

Dukker

Dukker, figurer og objekter er et spennende medium for dramatisering både som egen teaterform og i samvirke med andre virkemidler. Det bør legges til rette for at man kan arbeide med figurteater tilpasset de ulike alderstrinnene.

Masker

Masken fascinerer de fleste som begynner å arbeide med den. Både produksjonen og spillet med masker er et spennende arbeid som kan skape innsikt i og forståelse for rolletaking og dramatisk arbeid.

Kostymer

Kostymer er med på å skape en ny innsikt i rolle og koloritt. Det bør legges til rette for å utforske samspillet mellom rollen og kostymene.

Scenetekniske disipliner: scenografi, lys, lyd

Enkelte av elevene vil finne glede og utfordring i å ha ansvar for de scenetekniske rammene rundt ei forestilling, å se hvordan disse forsterker det dramatiske spillet. I noen sammenhenger kan slike tekniske disipliner være et hovedfokus i den sceniske framstillinga.

Dramametoder

Dramapedagogikken anviser ulike metoder som forumspill, teatersport, dramaforløp, temaarbeid og så videre. Det er naturlig å arbeide med slike metoder for å øve opp barn og unges skapende evner, kritiske sans og spillkompetanse.

”Open Box”

Dette er en ungdomsvariant av teatertilbudet i kulturskolen, som ikke er voksenstyrt, men der elevene selv tar ansvar for innhold og aktivitet. En veileder bør være tilgjengelig etter behov.

Arbeidsformer og organisering

Elevens egen utprøving og forståelse for forholdet mellom form og virkemidler må være utgangspunkt for arbeidet. Praktisk spilltrening hvor eksperimentering med roller og rolleframstilling i samspill med medelever og lærer må stå sentralt.

Teater som kunsthøgskole baserer seg på kollektivt skapende arbeid, derfor må arbeidet organiseres i grupper av varierende størrelse. Læreren bør legge til rette for at elever i sin utviklingsprosess trenes i å iaktta og vurdere hverandres arbeid. På den måten styrkes evnen til tolkning og forståelse, til vurdering av eget og andres arbeid, samt evnen til å gi hverandre konstruktiv tilbakemelding.

Årsplanlegging og periodisering

For teaterfaget kan det være gunstig å intensivere og periodisere undervisningsåret, enten i form av produksjons- og forestillingsperioder, eller som rene treningsverksteder. Det må settes av tid til produksjonsarbeid. Det oppfordres til kreative og hensiktsmessige løsninger på dette området.

Teaterarbeid i en tverrfaglig og tverrkulturell sammenheng.

Den enkelte bør kunne få kjennskap til og få lov til å utforske kulturuttrykk knyttet til etnisk tilhørighet, sosial tilhørighet og politisk tilhørighet i arbeidet med drama og teater. Det vil finnes ulike teatertradisjoner i ulike deler av landet. Enkelte steder står f. eks. revyen sterkere enn andre steder. Andre steder er den historiske bevisstheten sterk, og andre steder er det de sosiale forholdene som sterkest dominerer de unges livsvilkår. Dette bør det tas hensyn til i arbeidet i kulturskolen. Barne- og ungdomskulturen har sitt eget uttrykk.

Elevene bør opptre jevnlig, på mindre arrangementer og større forestillinger. Teatret benytter seg av ulike kommunikasjonskanaler for å nå sitt publikum. Elevene skal få forståelse for

hvordan forholdet mellom scene og sal kan påvirkes av ulike fysiske forhold og av skuespillermessige forhold. Også i rolleleken, improvisasjonen og andre kollektive aktiviteter vil det være en klar formidlingsside når elevene bruker sin forestillingevne og gir sitt følelsesliv et kroppslig uttrykk.

I så stor grad som mulig bør elevene få erfare gleden ved å oppleve teaterkunst sammen. Det kan være profesjonelle forestillinger, men også lokale amatørforestillinger, revyer, teaterfilmer osv.

Lokaler og praktiske løsninger

Med hjelp av kreative løsninger kan et teatertilbud i kulturskolen iverksettes til tross for lite egnede lokaler, men målet må være å optimalisere lokalene. I utgangspunktet trengs et romslig og fleksibelt rom å arbeide i. Dersom man tar høyde for at undervisningsrommet også skal kunne fungere som scenerom bør det være min. 80 - 100 m², mest mulig kvadratisk, og ha god takhøyde for teknikk/lysoppheeng/scenografi m.m.(min. 4 -5m). Rommet må kunne skjermes for dagslys. Publikumsområdet bør være fleksibelt. P.g.a. varmeproduksjon fra lyssetting er det viktig med god ventilasjon og et mørkt golv. Golvet må tåle en røff behandling (skruer og bolter), men må ikke være av betong, da dette kan gi belastningsskader.

I forbindelse med teaterrommet bør det være et tilstøtende lagerrom for rekvisitter, kostymer, teatermøbler m.m. I tilknytning til lokalet bør det være garderobe med vask, sminkebord, speil, kostymeoppheeng og hyller. Som eksempel på "ideelle" lokaler, kan det vises til Riksteatrets krav til blackbox-scene.

Sirkus

For sirkus gjelder stort sett det samme som for teater.

I sirkusundervisningen lærer elevene akrobatikk, sjonglering og andre sirkuskunster.

Kulturskolen satser på det som kalles Nysirkus.

Nysirkus er en scenisk hybrid; et sirkus uten sagmugg, direktør og elefanter. Det er en helhetlig scenisk forestilling som bygger på en kunstnerisk idé, en scenekunst der musikk, dans, teater, sirkus – alt mulig – møtes, gjerne i en røff «underground»-estetikk.

Nysirkus er et nyskapende scenisk uttrykk.

- En fascinerende blanding av kunst og sport.
- Et ungt og friskt uttrykk i spenningsfeltet mellom konsert, teater, dans, sirkus, poesi og utstilling.
- Her smeltes idrett, musikk, dans, drama og bilde sammen til en større helhet.
- Sirkus forbindes med frihet, humor, magi, noe eksotisk og spektakulært.
- Ingen dyr, kun unge mennesker i kreativ utfoldelse.
- Ingen konkurranse, kun felles spilleglede.
- Ny-sirkus gir ungdommene spenning og nye utfordringer både på det fysiske, kreative og psykiske plan. Man spiller på lag med mange ulike mennesker og blir del av noe større.
- Sirkus innebærer en mestringsdimensjon, og når dette kombineres med et risikoaspekt, blir dette attraktivt og meningsfullt for mange unge.

- Kunstformen appellerer til barn og unge fra ulike kulturer. Nye landsmenn vil kunne finne sin plass. Uttrykket er ikke avhengig av språklig kommunikasjon, og er derfor en velegnet arena for nylig innflyttede innvandrerbarn.
- Ny-sirkus kan bidra til å vitalisere kommunens kulturtilbud for ungdom. Aktiviteten kan gi ny motivasjon til tenåringer som trenger en sammenheng å bruke sine innøvde ferdigheter
- Akrobater, sjonglører og klovner i beste jøglertadisjon sammen med musikk, drama, dans og gymnastikk i en estetisk innramming.
- Flere elementer innenfor sirkus innehar en dimensjon av risiko, noe som gjerne appellerer til mange barn og unge. Denne dimensjonen gir også en gevinst i form av selvpålagt disiplin, respekt og konsentrasjon i arbeidet. Mange erfaringer med sirkus-undervisning fra inn- og utland viser at nettopp sirkus appellerer til barn/unge som ellers ikke driver noen former for fysisk eller kunstnerisk aktivitet.
- Aktuelt faglig innhold i "ny-surkusskolen" kan være: Akrobatikk, sjonglering, klovneteknikk, mimeteknikk, tryllekunst, trapes/luftakrobatikk, scenisk framtrede og sikkerhet.
- Elevene skal også få innføring i bruk av estetiske virkemidler i en scenisk prosess og produksjon.
- Tema som lys, scenografi, kostyme og dramaturgi inkluderes.
- En del av undervisningen legges opp som helgekurs eller ukentlige kveldskurs i en begrenset periode.

To stikkord i verdigrunnet for nysirkus:

- Livsglede: Lystbetont, festlig og folkelig må det være.
- Integrering: Flyktninger og innvandrere fra ulike land og kulturer skal finne sin naturlige plass i nysirkus.

Askøy 28. september 2007

Plangruppen:

- Vagleik Stoveland, saksordfører.
- Einar Gjelsvik, personalet
- Randi Nilsen, foreldrerepresentant.
- Bente Iren Teigland, Askøy Sang og Musikk-samskipnad (ASM).
- Hilde M V Pettersen, Ørjan Frimanslund, Ingrid Monstad Heier og Irja M Isaksen, tillitsvalgte elever.
- Mardon Åvitsland, rektor